

JAARVERSLAG 2020
STICHTING VRIJESCHOLEN
ITHAKA

INHOUD

A1 Bestuursverslag		B Jaarrekening 2020	
Voorwoord	3	B1 Grondslagen	39
1 Het schoolbestuur	5	B2 Balans per 31 december 2020	42
2 Verantwoording beleid	14	B3 Exploitatieoverzicht 2020	43
3 Verantwoording financiën	25	B4 Kasstroomoverzicht over 2020	44
4 Bijlagen	31	B5 Toelichting op de balans per 31 december 2020	45
		B6 Niet in de balans opgenomen verplichtingen (passief)/niet uit de balans blijvende rechten (actief)	48
A2 Kengetallen en grafieken	35	B7 Toelichting op de exploitatierekening over 2020	49
A3 Instellingsgegevens	37	B8 (Voorstel) bestemming van het exploitatiesaldo	53
		B9 Gebeurtenissen na balansdatum	54
		B10 Overzicht verbonden partijen	54
		B11 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	55
		C Overige gegevens	
		C1 Controleverklaring	59

Voorwoord

Middels dit jaarverslag geven we een beeld van de ontwikkelingen binnen de Stichting Vrijescholen Ithaka. Daarnaast willen we op deze wijze verantwoording afleggen aan alle bij het vrijeschoolonderwijs in onze regio betrokken partijen. Bij het vormgeven van dit jaarverslag hebben we de wettelijke voorschriften en verplichtingen gevolgd zoals vastgelegd in de WPO en de Regeling jaarverslaggeving Onderwijs (RjO) van het ministerie van OCW.

Stichting Vrijescholen Ithaka verzorgt vrijeschoolonderwijs in de regio Noord Holland voor negen basisscholen met zelfstandige bekostiging, verdeeld over dertien vestigingen, waaronder één nevenvestiging en drie dislocaties.

Op 1 januari 2020 volgden 2521 leerlingen basisonderwijs op deze scholen. Dit aantal groeide naar 2611 leerlingen op 31 december 2020. Er werken in december 2020 totaal 330 medewerkers bij de stichting.

Inleiding

Het jaar 2020 stond sterk in het teken van de Covid-pandemie. Om besmettingsrisico's te verlagen moesten de scholen half maart sluiten en is er met grote inzet gewerkt om het onderwijs op afstand door te laten gaan. Voor ons Vrijeschool onderwijs was dit ook een steile leercurve als het gaat om digitalisering. De scholen hebben, op redelijk onbekend terrein, hard gewerkt om hierin een inhaalslag te maken. Dat maakte de tweede lockdown vanaf december 2020 een beetje makkelijker. Onze teams ondervonden veel stress en zorgen door deze omstandigheden, deze zorgen zijn anno nu nog steeds niet gestopt omdat er nog dagelijks geworsteld wordt met de handhaving van de maatregelen. De teams hebben met vereende krachten gewerkt om het onderwijs en het contact met de leerlingen goed te verzorgen. En hun weg te vinden in de maatregelen, adviezen en voorschriften van de overheid inzake de omgang met de pandemie.

Wij hebben ook ervaren dat de ouders van de scholen zorgen hadden op de maatregelen en de omgang van de teams met deze maatregelen. Er was verdeeldheid onder ouders; er waren ouders die vonden dat de scholen te soepel omgingen met deze maatregelen en andere ouders die vonden dat de maatregelen te rigide werden ingezet. Het was ook door de letterlijke afstand ingewikkeld om verbinding in de schoolgemeenschap te verzorgen en te behouden.

Naast het proces van handhaven in deze maatschappelijke crisis zijn er gelukkig nog meer ontwikkelingen in de stichting geweest:

Het vrijeschoolonderwijs blijft aantrekkelijk voor veel ouders, zozeer zelfs dat er bij diverse scholen nog steeds sprake is van een wachtlijst. Mede daarom zijn in de afgelopen jaren de mogelijkheden onderzocht om nieuwe vestigingen en nieuwe scholen te starten of uitbreiding van locaties en nieuwbouw te realiseren. Op de locatie Haarlem Zuid, Oudorp en Purmerend wordt ook aan letterlijke uitbreiding van de locatie gewerkt. In Midden Beemster is een ouderinitiatief gestart dat de mogelijkheden voor vrijeschoolonderwijs aldaar onderzoekt, met hen is een gesprek gevoerd over aansluiting bij Ithaka. Hier staat de stichting positief tegenover.

De leerlingprognose laat voor de komende vier jaar een groei zien naar ongeveer 2800 leerlingen. Deze prognose is 'voorzichtig' opgesteld. Per jaar wordt de ontwikkeling nadrukkelijk gevolgd en worden prognoses bijgesteld. De ontwikkeling van het leerlingaantal is op basis van eigen prognoses en op basis van prognoses van de PO raad in beeld gebracht.

Helaas hebben we ook een nevenvestiging moeten sluiten, de school in Hoofdorp bleek na vele jaren investeren toch teveel te leunen op de inkomsten van de andere scholen van de stichting. Zowel het financiële domein als ook de kwaliteit van onderwijs kwam in toenemende mate onder druk te staan. Er is besloten deze locatie per augustus 2020 te sluiten. Een pittige beslissing die uiteindelijk recht deed aan de toekomst en de andere scholen van de stichting.

Voor de scholen in Haarlem Noord, waar inmiddels ruim 600 leerlingen op één brinnummer zijn ingeschreven, is opnieuw een aanvraagprocedure voor een extra brinnummer opgestart. Februari 2021 vernamen wij dat het ministerie de verzelfstandiging van de locatie Kleverpark heeft toegekend en dat de school met ingang van 1 augustus 2021 een eigen brinnummer (31RX) krijgt. Dit geeft deze locaties enigszins financiële ruimte en doet recht aan het onderwijs wat zij vormgeven.

Een aantal scholen worstelen met de onderwijskwaliteit, er is stevig geïnvesteerd in ondersteuning aan de kwaliteitsslag die deze scholen moeten maken. Hulp van de PO raad door middel van arrangementen en ondersteuning van de begeleidingsdienst voor vrijescholen (BVS) is aan alle kanten ingezet. Tevens zijn er diverse in company trainingen neergezet en hebben we eigen coaches die startende leerkrachten begeleiden. Dit laat inmiddels, ondanks de lockdowns, een verbetering op vele terreinen zien. De leeropbrengsten stijgen iets, maar ook de samenwerking en teamcultuur in deze scholen is aan de beterende hand.

Marin van Wijnen, bestuurder

1. Het schoolbestuur

Organisatie

Contactgegevens

- Naam: Stichting Vrijescholen Ithaka
- Bestuursnummer: 41296
- Adres: Wouwermanstraat 49a, 2023 XD Haarlem
- Telefoon: 023-5272550
- E-mail: secretariaat@vsithaka.nl
- Website: <https://www.vsithaka.nl/>

Contactpersoon

Bij vragen naar aanleiding van het bestuursverslag kan contact opgenomen worden met:

- Naam: Charlotte Piepers
- Functie: Stafmedewerker financiën
- Telefoon: 06-28981337

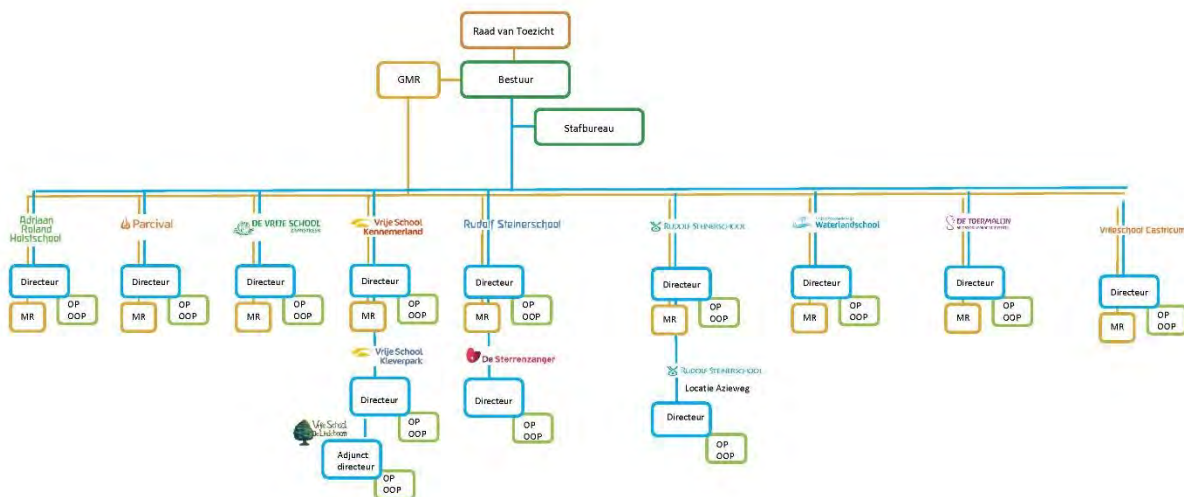
De juridische structuur van de organisatie is een stichting.

Overzicht scholen

Brinnummer		Naam School	Plaats
04NH		Adriaan Roland Holtschool	Bergen
06QZ		Westfrieze Vrije School Parcival	Hoorn
06RD		Vrije School Zaanstreek	Zaandam
09DF		Vrije School Kennemerland	Haarlem
09DF**	dislocatie	Vrije School Kleverpark	Haarlem
09DF**	dislocatie	Vrije School de Lindeboom	Haarlem
09NN		Rudolf Steiner School	Alkmaar
09NN01	nevenvestiging	De Sterrenzanger	Oudorp
09ZG		Rudolf Steiner School	Haarlem
09ZG	dislocatie	Rudolf Steiner School Azieweg	Haarlem
09ZG02*	nevenvestiging	De Meiboom	Hoofddorp
24RA		De Waterlandschool	Purmerend
24RB		De Toermalijn	Hillegom
31FK		Vrije School Castricum	Castricum
*	opgeven per 1-8-20		
**	eigen brinnummer per 1-8-21		

Zie bijlage 1 voor link naar website en 'scholen op de kaart'.

Organisatiestructuur

Governance code

Het bestuur hanteert de Governance code zoals vastgelegd in de Code Goed Bestuur in het primair onderwijs. In deze code zijn basisprincipes vastgelegd omtrent professionaliteit van bestuurders, toezichthouders en managers in het primair onderwijs. De Code Goed Bestuur benadrukt de verplichte scheiding van de functies van bestuur en intern toezicht binnen organisaties voor primair onderwijs. Er zijn verschillende manieren om de functiescheiding uit te werken. Bij Stichting Ithaka betreft het een functionele scheiding. Dat wil zeggen dat de functies van bestuur en intern toezicht in twee verschillende organen van het bevoegd gezag zijn ondergebracht. De functie van bestuur ligt bij het College van Bestuur en de functie van intern toezicht ligt bij de Raad van Toezicht. Er wordt niet van de Code Goed Bestuur afgeweken.

Stichting Vrijescholen Ithaka is aangesloten bij de Branchecode ontwikkeld door de PO Raad.

In 2020 zijn de volgende Governance ontwikkelingen aan de orde gekomen.

1. werven, selecteren en benoemen nieuwe leden RvT
2. aanpassen rooster van aftreden om daarmee de continuïteit van de RvT te waarborgen
3. zelfevaluatie met een externe deskundige – doorgeschoven naar 2021 i.v.m. Corona pandemie

Op verzoek kunnen wij u het managementstatuut toesturen.

Bestuur

- Naam: M.S. van Wijnen
- Functie: Bestuurder
- Nevenfunctie: onbezoldigd voorzitter bestuur Vrije School Amersfoort.

Raad van Toezicht - Intern toezichtsorgaan

Inleiding

De Raad van Toezicht (RvT) van Stichting Vrijescholen Ithaka (hierna: Ithaka) bestaat uit vijf onafhankelijke leden. De RvT houdt integraal toezicht en houdt rekening met haar maatschappelijke verantwoordelijkheid. De RvT heeft een controlerende functie en dient als klankbord voor de bestuurder. Daarnaast vervult zij ook de rol van werkgever voor de Bestuurder.

2020 was een bijzonder jaar door de Corona-pandemie. De pandemie heeft veel uithoudingsvermogen gevraagd van leerlingen, ouders en medewerkers.

De Raad heeft nog een keer 'live' vergaderd, maar vooral digitaal online. De RvT kwam in het verslagjaar vijf keer bijeen. Binnen de RvT zijn een aantal commissies actief zoals de Financiële Auditcommissie, de commissie Kwaliteit en Identiteit en de Remuneratiecommissie. Ook deze overleggen hebben hoofdzakelijk online plaats gevonden. En er is regelmatig bilateraal overleg tussen de voorzitter van de raad en de bestuurder.

In het eerste kwartaal is overleg geweest met de GMR.

De zelfevaluatie Raad van Toezicht is i.v.m. de pandemie doorgeschoven naar begin 2021.

Toezicht visie

De RvT heeft de taken en bevoegdheden uitgeoefend conform de statuten van de stichting zoals die zijn uitgewerkt in het managementstatuut waarbij de Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs in acht wordt genomen. De Code Goed Bestuur benadrukt de verplichte scheiding van de functies van bestuur en intern toezicht binnen organisaties voor primair onderwijs. Bij Stichting Ithaka betreft het een functionele scheiding. Dat wil zeggen dat de functies van bestuur en intern toezicht in twee verschillende organen van het bevoegd gezag zijn ondergebracht. De functie van bestuur ligt bij het College van Bestuur en de functie van intern toezicht ligt bij de Raad van Toezicht. Er wordt niet van de Code Goed Bestuur afgeweken.

Verslagjaar 2020

Het aantal leerlingen dat onderwijs geniet bij Stichting Ithaka is nog steeds groeiende. Belangrijk hierbij blijft dat we over voldoende leerkrachten kunnen beschikken die op inspirerende wijze het vrijeschool onderwijs vorm kunnen geven. Het op peil houden van voldoende personeel (met name leerkrachten en leidinggevende functies) is een voortdurend aandachtspunt. Stichting Ithaka is een interessante en inspirerende werkgever. Ithaka organiseert zogenaamde landingsplaatsen, waar potentiële kandidaten zich kunnen oriënteren op het werken binnen de stichting.

In Haarlem Zuid vordert de nieuwbouw op een tweede locatie. De vrije scholen in Haarlem Zuid zullen dit gebouw samen met het Rudolf Steiner College (de bovenbouw) betrekken. Naar verwachting wordt het gebouw eind 2021, begin 2022 opgeleverd.

Het strategisch beleidsplan voor de jaren 2019-2023 is richtinggevend geweest in 2020.

Vrijeschool De Meiboom bleek niet levensvatbaar. De school had diverse jaren financiële tekorten en te weinig instroom van leerlingen. Het bestuur heeft in overleg met de Raad van Toezicht gestuurd op sluiting van de school. Leerlingen zijn doorgestroomd naar andere scholen binnen de stichting of naar regulier onderwijs.

De leden van de Raad bezoeken elk jaar een aantal scholen binnen de Stichting. In 2020 was door de pandemie schoolbezoek helaas niet mogelijk.

Door einde zittingstermijn zijn twee leden (voorzitter en lid) per 1 september 2020 afgetreden. De Raad heeft uit hun midden een nieuwe voorzitter en vicevoorzitter gekozen per 1 september.

Na succesvolle werving zijn per 1 september 2020 twee nieuwe kandidaten voor de RvT toegetreden.

De RvT heeft de jaarstukken 2019 goedgekeurd en haar goedkeuring gegeven aan de begroting 2021. Het toezicht op de doelmatige besteding van middelen vindt periodiek plaats aan de hand van gesprekken tussen de RvT en bestuurder over de kwartaalrapportages. Verder vindt er jaarlijks een gesprek plaats tussen RvT, bestuurder en accountant waarin deze laatste in het accountantsverslag mede ingaat op de doelmatige besteding van middelen.

De RvT is lid van de Vereniging Toezichthouders in het Onderwijs. Hierdoor wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot deskundigheidsbevordering, tot netwerken en kan advies worden ingewonnen.

De RvT ontving een vergoeding in lijn met de richtlijnen van de WNT.

Ten aanzien van de werkgeversrol die de RvT hanteert is de CAO Bestuurders PO van toepassing.

Overzicht van de belangrijkste besluiten van de RvT in 2020

De RvT is in het verslagjaar vijf maal bijeen geweest. Hieronder volgen de belangrijkste besluiten:

1. De Raad van Toezicht keurt formeel de begroting 2020 en meerjarenbegroting 2021-2023 goed
2. De Raad van Toezicht keurt de sluiting van de Meiboom goed
3. De Raad van Toezicht tekent voor akkoord jaarrekening 2019
4. De Raad van Toezicht geeft goedkeuring aan de benoeming van de twee nieuwe leden RvT
5. De Raad van Toezicht adviseert positief over de Kaderbrief
6. De Raad van Toezicht geeft goedkeuring aan de begroting 2021 onder voorbehoud of liquiditeitsprognose accuraat is

Naam	Functie RvT	Commissie	Benoemd/ herbenoemd (tot)	Profiel	Hoofd- en nevenfuncties
Nicolaas de Schrijver	voorzitter per 01-09-2020 vicevoorzitter tot 01-09-2020	Financiële Auditcommissie	1-1-2013 1-1-2017 1-9-2021	HRM Vrijeschool identiteit	Eigenaar SAM: Social Art Management Voorzitter RvT Samenwerkende Vrijescholen Zuid-Holland Bestuurslid Visual Thinking Strategies Nederland
Ans Gottenbos	Lid	Kwaliteit & Identiteit Remuneratie	1-1-2013 1-1-2017 1-9-2021	Onderwijskwaliteit	Inter-coach, individueel en intervisiebegeleider Lid RvT Vrijescholen Athena Voorzitter Ondersteuning Leidse Amateurkunst Festival
Marcel Fortuin	Vicevoorzitter per 01-09-2020 Lid tot 01-09-2020	Financiële Auditcommissie Remuneratie	7-10-2015 7-10-2019 7-10-2023	Financiën	Teamleider en docent InHolland Alkmaar Hogeschool Amsterdam ZZP'er financiële en administratieve dienstverlening Lid RvT/vzt Auditcie Stichting NiKo Lid RvT/vzt Auditcie Stichting SIG Lid RvT/vzt Auditcie Stichting Present Lid RvC Kloek BV te Alphen a/d Rijn
Warner Immink	Lid	commissie kwaliteit	1-9-2020	Onderwijs en innovatie	ZZP, Eigenaar Rake Interventies, HRD advies rond lerende organisaties
Francien Kleemans	Lid	commissie kwaliteit	1-9-2020	kwaliteit en identiteit	teamcoördinator, docent en mentor Hogeschool Leiden, afdeling vrijeschool Pab
van 01-01-2020 Douwe Lodewijk	tot 01-09-2020 voorzitter	Remuneratie	1-1-2013 1-9-2020	Ondernemerschap Financiën	Toeziachter en bestuursadviseur Lid RvT Koraal Lid RvT HONK Lid RvT WoonZorgcentra Haaglanden Lid RvT Gezond op Zuid Voorzitter Koninklijke Industriële Groote Club Raad van Commissarissen Huisartsenorganisatie Noord Kennemerland.
van 01-01-2020 Christel Portegies	tot 01-09-2020 Lid	Financiële Auditcommissie	1-1-2013 1-1-2017 1-9-2020	Politiek Bestuurlijk	Zelfstandig adviseur en eigenaar Portegies Van Zanten Consultancy Vicevoorzitter RvT Esdege-Reigersdaal Vicevoorzitter RvT Stedelijk Museum Alkmaar Vicevoorzitter RvT Stichting Kinderopvang Alkmaar Lid RvT Stichting Ondersteuning Omgevingsraad Schiphol Voorzitter RvT Mee & de Wering / Groeimee Mede-oprichter Cooperatie Cultureon Interim lid RvT Openbaar Onderwijs Odyssee Bestuurslid Stichting tot behoud monumentale kerken in Alkmaar Bestuurslid Stichting Kunstproject De Nollen Den Helder

(Gemeenschappelijke) medezeggenschap

De GMR vertegenwoordigt alle scholen en bestaat momenteel uit 10 leden; 5 leerkrachten en 5 ouders. De bezetting blijft een aandachtspunt. De GMR komt, naar ieders tevredenheid, steeds meer in de positie als gespreks- en sparringpartner van het bestuur van Ithaka. Steeds vaker wordt gewerkt met werkgroepen die de voorstellen vanuit Ithaka met een beperkte groep voorbereiden en hierover contact met de bestuurder hebben. Vanuit de GMR ontvangen ze mandaat om namens de GMR-advies uit te brengen. Dit jaar is de update van het medezeggenschapsstatuut en het GMR-reglement afgerond. De GMR is in 2020 7 maal bij elkaar geweest. De belangrijkste beslissingen/bijdragen van de GMR in 2020 zijn geweest:

- Verzuimbeleid (personeelsgeleding)
- Medezeggenschapsstatuut, medezeggenschapsreglement GMR en Huishoudelijk reglement GMR
- Advies sluiting Meiboom
- Functieboek (personeelsgeleding)
- Beleidsstuk 'Veilig vieren'
- Begroting 2021
- Zitting in BAC voor werving 2 leden Raad van Toezicht

Daarnaast hebben ook de GMR vergaderingen veel in het teken van corona gestaan.

Voor het volledige jaarverslag van de Gemeenschappelijke Medezeggenschaps Raad verwijzen we naar bijlage 2.

Profiel

Missie

Stichting Vrijescholen Ithaka zet zich in om het vrijeschoolonderwijs in de regio Noord- en Zuid-Holland te stimuleren, te promoten en verder te ontwikkelen. Ithaka wil garant staan voor het aanbieden van kwalitatief goed vrijeschoolonderwijs aan alle leerlingen die aan de Ithaka-scholen zijn toevertrouwd.

Ithaka wil een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van kinderen die leskrijgen op de scholen van Ithaka. Deze ontwikkeling is niet enkel gericht op cognitieve vorming, maar zeker ook op persoonsvorming. Een leerproces waarin een kind kan worden wie hij of zij ten diepste is en wil zijn, is wat ons betreft de weg naar een gezonde volwassenheid en goed burgerschap. Ons onderwijs heeft de intentie een inspirerende leeromgeving te bieden aan elk kind en een betrokken relatie te bevorderen tussen leerkracht en leerling. Dit alles draagt bij aan een brede ontwikkeling van iedere leerling, opdat deze later in de volwassenheid een eigen levenskoers kan volgen die zowel recht doet aan deze eigenheid als ook aan de omgeving waarin deze volwassene leeft.

Visie

Met bevolgen en enthousiaste leerkrachten die zich blijven professionaliseren binnen de context van de wereld om ons heen, bieden wij onze leerlingen alle ruimte en inhoud om zich breed te ontwikkelen op sociaal-emotioneel-, cognitief en kunstzinnig gebied.

De vrijescholen van Stichting Ithaka willen hun specifieke pedagogisch-didactische uitgangspunten verwezenlijken binnen het raamwerk van de onderwijscriteria zoals door de overheid (uit)gegeven/vastgesteld. Wij streven naar aantrekkelijk, eigentijds vrijeschoolonderwijs met behoud van identiteit en met open blik naar de wereld en in samenspraak met de omgeving.

Missie en visie zijn meer uitgebreid vastgelegd in het Strategisch Beleidsplan (SBP) 2019-2023 alsmede in de statuten.

Strategisch beleidsplan:

De scholen van Ithaka hebben vier belangrijke speerpunten in het strategisch beleidsplan opgenomen waaraan de koers voor beslissingen en beleid getoetst moeten worden:

- Zij wil dat leerlingen zich veilig en gelukkig voelen, dat zij veel en breed kunnen leren en ontwikkelen
- Zij wil medewerkers die graag en met plezier de uitdagingen van het werk aangaan en zich ontwikkelen
- Zij wil dat ouders en verzorgers hun kinderen vol vertrouwen aan de scholen kunnen toevertrouwen
- Zij wil dat het vrijeschoolonderwijs permanent in ontwikkeling blijft

Naar aanleiding van een SWOT-analyse zijn er drie kernwaarden en ontwikkelingsdoelen benoemd die de komende jaren centraal staan en helpen om bovenstaande doelen te bereiken:

- Ithaka ontwikkelt met haar scholen activiteiten ter ***inspiratie en dialoog***
- Ithaka richt zich op samenwerking zowel intern als extern en vergroot het netwerk om de stichting heen
- Ithaka onderschrijft solidariteit en ondersteuning intern in de organisatie

Per schooljaar stelt Ithaka een jaarplan vast, dit jaarplan is een concretisering van doelen die voortvloeien uit het strategisch beleidsplan.

Op verzoek kunnen wij u het strategisch beleidsplan 2019-2023 en het jaarplan 2020-2021 toesturen.

Toegankelijkheid & toelating

Alle scholen van Ithaka hebben een schoolprofiel opgesteld, dit profiel beschrijft aan welke onderwijsbehoeften van individuele leerlingen zij kunnen voldoen. Dit kan per school enigszins verschillen. Alle kinderen, uit elke gezin, onafhankelijk van etnische achtergrond, religie of levensbeschouwing, seksuele geaardheid en politieke voorkeur zijn zeer welkom op onze scholen. Voor leerlingen met een speciale onderwijsbehoefte wordt per individu goed bekeken of de school ook kan voldoen aan deze onderwijsbehoeften. Leerlingen met externaliserend gedrag, bijzondere leerstoornissen en leerlingen met een toelaatbaarheidsverklaring voor speciaal onderwijs of speciaal basisonderwijs kunnen in de regel geen aansluiting vinden bij de mogelijkheden die het onderwijs in onze scholen biedt.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

De stichting is zich bewust van het maatschappelijk speelveld waarin de afzonderlijke scholen zich bevinden. De scholen zetten zich lokaal actief in om een plek in het sociaal domein te vervullen. Zij onderhouden relatie met plaatselijke verenigingen en organisaties. Er zijn samenwerkingen met voor- en naschoolse opvang organisaties en ontwikkeling naar IKC's. De gebouwen worden beschikbaar gesteld voor bijvoorbeeld sociale activiteiten als buurtvergaderingen. Tevens wordt een deel van de pleinen buiten schooltijd opengesteld voor de wijken waarin de scholen zich bevinden.

Daarnaast is er vanuit de antroposofische identiteit veel aandacht voor natuur en omgeving door bijvoorbeeld gebruik te maken van milieuvriendelijke schoonmaakproducten, biologische voeding en een duurzame bouwvisie.

Operationele deelsegmenten binnen de stichting

Ithaka is zeer eenduidig actief binnen één deelsegment, namelijk primair onderwijs. Een beschrijving van deelsegmenten is derhalve niet van toepassing. Echter zou de in februari gestarte 'samen naar school' klas met vier leerlingen op de Adriaan Roland Holtschool in Bergen gezien kunnen worden als een onderwijsactiviteit in een ander onderwijssegment, namelijk die van SO of SBO. De leerlingen in deze klas hebben allen een indicatie met een speciale onderwijsbehoefte die in het primair onderwijs gewoonlijk niet gehaald kan worden. Toch is in het kader van inclusief onderwijs een speciale klas gestart die onderwijs op maat te midden van regulier onderwijs biedt. Deze klas wordt bekostigd met middelen van het PO, het samenwerkingsverband, middelen uit de WMO en de individuele budgetten van de leerlingen.

Zaken met een behoorlijke politieke of maatschappelijke impact:

Eind eerste kwartaal 2020 worden we mondiaal geconfronteerd met een Pandemie, het corona virus dat uitbreekt heeft grote invloed op de maatschappelijke organisatie. De scholen moeten tijdelijk sluiten en onderwijs op afstand vormgeven. De extra investeringen die Ithaka hiervoor moet maken beperken zich voornamelijk tot de aanschaf van hardware, beeldscherm laptop en beeldschermcamera's en hier en daar wat software om thuiswerken te kunnen faciliteren. De leerkrachten van de Ithaka scholen maken een inhaalslag als het gaat om digitaal werken en digitaal onderwijs. De impact van een aantal weken thuisonderwijs moet zich in de resultaten van de leerlingen nog tonen. Mogelijk gaat dit leiden tot meer noodzakelijke investeringen om een inhaalslag te kunnen maken. Wij verwachten dat de Coronacrisis invloed zal hebben op het ziekteverzuim. Voornamelijk is dit niet te kwantificeren in financiële zin. Voor verdere informatie verwijzen we naar het hoofdstuk Onderwijskwaliteit (bladzijde 14) en het hoofdstuk Personeelsbeleid (bladzijde 17).

Dialogo

Binnen onze stichting zijn er contacten met de onderstaande belanghebbende organisaties en/of groepen

Belanghebbende organisatie of groepen	Beknopte omschrijving van de samenwerking of dialogo
directeuren	Directeur geeft leiding aan en is integraal verantwoordelijk voor het dagelijks functioneren van de school. Verantwoording aan bestuurder via kwartaalrapportage. Maakt deel uit van directeuren overleg. Samen met bestuurder en stafmedewerkers, eens per vier weken.
leerkrachten	Vormen als team de kern van de schoolorganisatie. Beleidsontwikkeling en implementatie gebeurt altijd in overleg met de leerkrachten, in het bijzonder met betrekking tot pedagogisch beleid
leerlingen	Krijgen ruimte om zich breed te ontwikkelen op sociaal-emotioneel, cognitief en kunstzinnig gebied
ouders	Scholen communiceren open naar ouders over zowel de ontwikkeling van de school, het kind en de ontwikkeling van de klas waar het kind in zit. Ouders zijn actief betrokken bij de school
klassenouders	Klassenouders ondersteunen de leerkracht met allerlei praktische zaken. Zij spelen ook een belangrijke rol in de communicatie tussen ouders en school/leerkracht
gemeenten	De scholen van Ithaka liggen verspreid in Noord- en Zuid Holland, daarom onderhouden we contacten met negen gemeenten betrokken bij Ithaka. Elke directeur heeft mandaat om gemeente vergaderingen te volgen. Waar nodig schuift de bestuurder aan
kinderopvang en peuterspeelzaal	Aan elke school is een kinderopvang, buitenschoolse kinderopvang en/of peuterspeelzaal verbonden. Er vindt met regelmaat overleg plaats tussen directeur en opvang. Bij voorkeur werken we met partijen die vanuit dezelfde antroposofische grondslag werken
vervolgonderwijs	Er is goed contact met de diverse instellingen voor vervolgonderwijs. Dit wordt verzorgd door de directeur in samenwerking met de IB-er
samenwerkingsverbanden	Het bestuur is verbonden aan het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs middels bestuurlijke afspraken in opstelde projectplannen. Het bestuur wordt in de stuurgroepen vertegenwoordigd door de betreffende directeur
jeugdzorg	De directeur onderhoudt de contacten met jeugdzorg
vertrouwenspersoon	Aan elke school is een interne vertrouwenspersoon verbonden. Daarnaast is er een externe vertrouwenspersoon voor de hele stichting. Deze is onafhankelijk van de scholen
lidmaatschappen	Het bestuur is lid van de Vereniging van Vrijescholen (VVS), de Vereniging Bijzonder Scholen (VBS) en de PO-Raad
service-ondersteuning	Er zijn kaderafspraken met vaste ondersteuners met betrekking tot financiële en personele administratie (Onderwijs bureau Twente) en Arbo-dienstverlening (ArboNed). Daarnaast maakt het bestuur gebruik van externe ondersteuners
Hogeschool Leiden	Voor de ontwikkeling van onderwijsinhoud en begeleiding van stagiaires
Begeleidingsdienst voor vrijescholen	Voor inhoudelijk ondersteuning en onderwijs ontwikkeling
Diverse zelfstandige coaches en deskundigen	Voor de professionele ontwikkeling van leerkrachten en directeuren
PO Raad	Voor advies, informatie en aansluiting

Klachtenbehandeling

Stichting Vrijescholen Ithaka is aangesloten bij de landelijke klachtencommissie van de VBS.

In 2020 is er één formele klacht ingediend bij het bestuur van Ithaka. De bestuurder heeft de klacht in goed overleg met de klagende partij (ouders) en school afgehandeld. Er is geen externe commissie bij betrokken geweest.

Er is ook één formele klacht ingediend bij de Geschillencommissie. Er is uiteindelijk geen uitspraak gedaan omdat het dossier is gesloten na meerdere gesprekken tussen de klagers en het bestuur van VS Ithaka. Na deze gesprekken hebben de klagers te kennen gegeven geen verdere stappen te willen ondernemen richting de geschillencommissie.

Op verzoek kunnen wij u het klachtenbeleid toesturen.

2. Verantwoording beleid

Dit hoofdstuk bevat de verantwoording over het beleid van het bestuur. Het is opgedeeld in vier paragrafen over de verschillende beleidsterreinen: Onderwijs & kwaliteit, Personeel & professionalisering, Huisvesting & facilitaire zaken, en het Financieel beleid. Het hart van deze paragrafen wordt gevormd door de verantwoording over de gestelde doelen, de behaalde resultaten en de mogelijke vervolgstappen. De laatste paragraaf van dit hoofdstuk gaat in op de risico's en risicobeheersing.

2.1 Onderwijs & kwaliteit

Hoe definieert Ithaka onderwijskwaliteit?

Goed onderwijs is voor Ithaka onderwijs dat voldoet aan de door de overheid en inspectie gestelde eisen én aan de eigen vrijeschool aspecten van kwaliteit, zoals in beginsel verwoord in ons *Stelsel van Kwaliteitszorg Ithaka* (2018). In essentie willen wij geïnspireerd onderwijs bieden om de brede persoonlijke ontwikkeling van elk kind te ondersteunen. Geïnspireerd door de antroposofie en de vrijeschoolpedagogie begeleiden we elk kind in de ontwikkeling van denken, voelen en willen om te “worden wie je bent”. In juni-juli 2021 wordt het *Stelsel van Kwaliteitszorg Ithaka* in het directeurenoverleg en in het overleg van intern begeleiders geëvalueerd en bijgesteld.

Hoe houdt het bestuur zicht op de onderwijskwaliteit?

In de jaarlijkse *Cyclus Kwaliteit*, gebaseerd op de *Ithaka Monitor Kwaliteit* (2017), hebben monitoring, kwaliteitsontwikkeling- en borging een vaste plek binnen Ithaka.

In 2020 is gestart met een verdieping van de schoolanalyses van de tussenresultaten, met in het bijzonder aandacht voor de (schoolambities voor de) referentieniveaus taal en rekenen. De IEP eindtoetsresultaten konden in 2020 niet gebruikt worden voor de evaluatie van de kwaliteit van het taal- en rekenonderwijs, omdat de eindtoets landelijk niet doorging als gevolg van het coronavirus. Over het algemeen zijn de tussenresultaten een afspiegeling van de eindresultaten van 2016 tot 2019: er zijn scholen die goede resultaten hebben en scholen waar de resultaten zorgelijk zijn. Soms zijn groepen op een E-toets achteruit gegaan t.o.v. de M-toets resultaten in januari 2020, soms vooruit. Je kan dus niet zonder meer concluderen dat de COVID-19 maatregelen (de lockdown, lesuitval door het uitvallen van een leerkracht, absentie van leerlingen zelf, het onderwijs op afstand) een negatief effect hebben gehad op de resultaten. De tussenresultaten van de M-toetsen van begin 2021 zullen ons meer inzicht geven in de effecten van het bewegen jaar op de cognitieve groei van onze leerlingen.

In 2020 is ook gestart met een plan voor het uitvoeren van interne kwaliteitsonderzoeken. Daarvoor is een kijkinstrument in ontwikkeling dat past bij onze kijk op onderwijskwaliteit. In 2021 zal een pilot gestart worden op de Toermalijn en de Vrijeschool Castricum.

Op welke manier werkt het bestuur aan de onderwijskwaliteit?

In 2020 is een meerjarenplan onderwijskwaliteit opgesteld om richting te geven aan onderwijskwaliteitsthema's waar we stichtingsbreed op willen koersen. De beleidsthema's van dit plan vloeien voort uit het *Strategisch Beleidsplan 2019-2023*, uit het *Stelsel van Kwaliteitszorg voor de Stichting Ithaka* (2018), de kwaliteitsgesprekken van bestuurder en stafmedewerker onderwijskwaliteit met elke school, de *bestuursanalyse Tussenopbrengsten* (april 2020), de *bestuursrapportage IEP 2016-2020*, de bestuursanalyse *Onderzoek naar Veiligheid en Tevredenheid Leerlingen 2020* en de bevindingen uit de laatste inspectiebezoeken op de scholen. Deze beleidsthema's met daaraan gekoppelde doelen en activiteiten zijn met de directeuren, staf en bestuurder vastgesteld als belangrijke ontwikkelpunten voor de schooljaren 2020-2021, 2021-2022 en 2022-2023. In januari 2021 is het plan tussentijds geëvalueerd en bijgesteld. Een constructieve professionele dialoog tussen gelijkwaardige gesprekspartners vormt de basis voor het werken aan onderwijskwaliteit: binnen de scholen, binnen de stichting, binnen onze netwerken en werkgroepen en met mensen buiten onze stichting.

Op verzoek kunnen wij u het plan onderwijskwaliteit met de doelen en de tot nu toe behaalde resultaten toesturen.

Corona en (online) onderwijs op afstand

Eén van de beleidsthema's in 2020 was het ontwerpen van (online) onderwijs op afstand. Door het coronavirus hebben onze scholen sinds maart 2020 te maken gehad met (gedeeltelijke) schoolsluitingen en moesten zij herhaaldelijk noodgedwongen onderwijs op afstand geven. Afstandsonderwijs is moeilijk te verenigen met onze visie op rijk onderwijs, dat gericht is op de brede ontwikkeling van elk kind en waarin we kinderen begeleiden in het mens zijn vanuit nauwe verbondenheid. De relatie en het contact tussen leerkracht en leerling is hierin ontzettend belangrijk en eigenlijk zijn we van mening dat deze enkel in een werkelijke ontmoeting tot stand komt. Toch hebben alle teams op de Ithaka-scholen het afstandsonderwijs vormgegeven op verschillende manieren. Aanvankelijk hielp de dialoog in het directeurenoverleg en de dialoog binnen schoolteams de scholen op weg. Gaandeweg zijn Ithaka richtlijnen opgesteld, vanwege de verschillen tussen scholen en tussen leerkrachten binnen één team, en vanwege de zorg voor continuïteit van het onderwijs. De richtlijnen zijn te vinden op de website van Ithaka.

Cursus leidinggeven aan de vrijeschoolonderwijspraktijk

Voor directeuren, intern begeleiders en stafmedewerkers die geen vrijeschool achtergrond hebben, heeft Ithaka met de BVS (Begeleidingsdienst voor vrijescholen) een cursus *Leidinggeven aan de vrijeschoolonderwijspraktijk* georganiseerd. Zo helpen we nieuwe medewerkers om te kunnen werken vanuit de vrijeschoolwaarden.

Goed Worden, Goed Blijven Plus

De Parcival, Vrije School Zaanstreek en Rudolf Steinerschool Alkmaar zijn aangemeld voor het ondersteuningstraject van de PO Raad: Goed Worden, Goed Blijven Plus. De ondersteuning is voor scholen waar de opbrengsten net boven de norm liggen, maar duidelijk lager dan het landelijk gemiddelde. Ofwel scholen waar de resultaten nu nog voldoende zijn, maar die risico lopen op onvoldoende opbrengsten. Door het Covid-19 virus heeft dit echter vertraging opgelopen.

Interne kwaliteitsonderzoeken

De interne kwaliteitsonderzoeken hebben niet alleen als doel de school een beeld van de onderwijskwaliteit te geven, maar ook de school te prikkelen tot kwaliteitsverbetering. Tegelijk stimuleren we het leren van elkaar doordat een directeur van een andere Ithaka school meeloopt met het kwaliteitsonderzoek op de collega-school.

Hoe legt het bestuur verantwoording af over de onderwijskwaliteit?

Het bestuur legt verantwoording af aan de RvT en de GMR, onder andere door documenten als het jaarverslag, jaarplannen en evaluaties én in dialoog over het onderwijs.

Inspectie van het Onderwijs

Vierjaarlijks onderzoek

In 2020 heeft het bestuur ook verantwoording afgelegd aan de Inspectie van het Onderwijs in een bestuursgesprek. Ithaka kwam in aanmerking voor een vierjaarlijks onderzoek. Vanwege het coronavirus werd het geen regulier vierjaarlijks onderzoek op locatie, maar een compacte, online variant. De kwaliteit op de scholen is besproken en de manier waarop het bestuur de kwaliteit bewaakt en borgt. De inspecteur en het bestuur concludeerden dat op dat moment geen regulier vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd hoefde te worden. Het beknopte rapport is op de website van Ithaka te lezen.

Thema onderzoeken

In 2020 heeft de Inspectie themaonderzoeken gedaan op de Waterlandschool, de Parcival, Vrije School Zaanstreek en Vrijeschool Castricum. Het thema op de Waterlandschool was *Burgerschapsonderwijs*. De uitkomsten van het onderzoek zijn te lezen op de website van de inspectie. Het onderzoek op de andere scholen ging over *Kwaliteitsverbetering en de leerlingenpopulatie*. Na afloop van een themaonderzoek geeft de inspecteur geen kwaliteitsoordeel. De inspecteur maakt ook geen rapport. De informatie die de Inspectie verzamelt in de themaonderzoeken vormt een van de bronnen voor de *Staat van het Onderwijs 2020* dat in april 2021 verschijnt. Voor de scholen waren de gesprekken momenten van reflectie op de eigen kwaliteitsverbetering. Voor de Waterlandschool was het gesprek aanleiding om het burgerschapsonderwijs verder vorm te gaan geven met hulp van een ambassadeur burgerschap van de PO Raad.

Toekomstige ontwikkelingen

Het bestuur verwacht dat de corona-ontwikkelingen ook in 2021 mogelijk leiden tot aanpassingen van het gevoerde beleid. Door de lockdowns zijn activiteiten voor school- en organisatieontwikkeling opgeschoven. Mogelijk heeft de vertraging in verbeteractiviteiten en de vermindering in onderwijstijd ook gevolgen voor de IEP eindtoetsresultaten van 2021.

Onderwijsresultaten

De onderwijsresultaten van de scholen zijn te vinden op www.scholenopdekaart.nl. Vanwege het Covid-19 virus is in 2020 geen eindtoets afgenomen en zijn er geen resultaten te zien van dat jaar.

Passend onderwijs

De scholen van Ithaka zijn geografisch verspreid over meerdere gemeentes en daarmee ook aangesloten bij meerdere samenwerkingsverbanden. Na het sluiten van de Meiboom in Hoofddorp hebben we te maken met zeven samenwerkingsverbanden, voorheen waren dat acht samenwerkingsverbanden.

School	Samenwerkingsverband
Parcival - Hoorn	De Westfriese Knoop
De Toermalijn - Hillegom	PO Duin- en Bollenstreek
Vrijeschool Castricum	PO IJmond
Rudolf Steinerschool Alkmaar	PO Noord Kennemerland
De Sterrenzanger - Oudorp	PO Noord Kennemerland
Adriaan Roland Holtschool - Bergen	PO Noord Kennemerland
Waterlandschool - Purmerend	PO Waterland
Vrije School Zaanstreek - Zaandam	PO Zaanstreek
Vrije School Kennemerland - Haarlem	PO Zuid-Kennemerland
Vrije School Kleverpark	PO Zuid-Kennemerland
Rudolf Steinerschool Haarlem	PO Zuid-Kennemerland

Ieder samenwerkingsverband heeft eigen beleid inzake passend onderwijs. Een aantal samenwerkingsverbanden werkt volgens het schoolmodel waarbij de aangesloten scholen eigen regie hebben over financiële middelen die per leerling aan de scholen worden toegedeeld. De meeste samenwerkingsverbanden werken met een aanbod van ondersteuningsactiviteiten en mensen die in de scholen met leerlingen komen werken die een speciale onderwijsbehoefte hebben. Meestal lukt het iedere school om met veelal dezelfde mensen te werken. De inzet van deze activiteiten en begeleiding wordt in samenspraak met directeur, leerkracht, intern begeleider en het samenwerkingsverband bepaald. Het is erop gericht om leerlingen zo lang mogelijk voor het basisonderwijs in de eigen school te behouden. In principe kunnen de scholen van Ithaka het Inclusief onderwijs onderschrijven, door de langdurige en intensieve relatie die de vaste klassenleerkracht met de leerlingen aangaat is het regelmatig goed mogelijk om leerlingen lang te betrekken. Ook de extra ondersteuning die door de samenwerkingsverbanden worden toegekend helpen hierbij. Bij externaliserend gedrag waarbij de veiligheid van andere leerlingen of de leerkrachten in het geding is en bij bijzondere leerstoornissen, is het inde regel moeilijker om dit in de reguliere aanbod van onze scholen goed te hanteren. Mogelijk is dan een doorplaatsingen naar SBO of SO onderwijs aan de orde. Dit vanzelfsprekend enkel met een toelaatbaarheid verklaring (TLV) en dus nooit zonder steun van het samenwerkingsverband.

Ontwikkeling van visie op passend onderwijs

Het bestuur probeert waar mogelijk (met zeven samenwerkingsverbanden is dat soms lastig) aan te sluiten bij ALV bijeenkomsten en scholingsbijeenkomsten. Op deze bijeenkomsten wordt gezamenlijk visie ontwikkeld op passend onderwijs en wordt uitgewisseld hoe de diverse besturen omgaan met de uitdagingen die passend onderwijs met zich mee brengen. Dit werkt inspirerend en maakt het eenvoudiger om landelijke trends te blijven volgen. Wanneer het bestuur niet in staat is deel te nemen aan dergelijke bijeenkomsten is de directeur ter plaatse de plaatsvervanger. Hierover zijn binnen Ithaka afspraken gemaakt. Participatie aan de samenwerkingsverbanden en eigenaarschap op passend onderwijs is erg belangrijk voor Ithaka. Alle leerlingen thuisnabij onderwijs past binnen de

algemene visie van Ithaka. De scholen hebben eerder te maken met vraagstukken die gaan over te lang doorgaan met leerlingen die wellicht meer aansluiting bij hun speciale onderwijsbehoeften vinden bij SO of SBO, dan te spoedig over te gaan tot uitplaatsing. Dit resulteert soms in spanningsvolle situaties in klassen.

De middelen die beschikbaar zijn voor het passend onderwijs worden in zijn geheel aan de scholen ter beschikking gesteld. De middelen worden onder andere uitgegeven aan:

- Extra personele ondersteuning voor (individuele) leerling(en)
- Investerings in interne zorgstructuur en scholing
- Interne en externe kwaliteitsverbetering
- Methodisch materiaal
- Onderzoeken

Samen naar School klas Adriaan Roland Holtschool Bergen

Op 3 februari 2020 is op de Adriaan Roland Holtschool in Bergen de Samen naar School klas gestart met vier leerlingen. Daar is een voorbereidingstijd van ongeveer drie jaar aan vooraf gegaan. Het initiatief werd genomen door twee ouders die beiden een kind met een beperking hebben en een school voor hun kind zochten; een school waar niet alleen onderwijs op maat werd gegeven, maar waar ook het idee van “inclusief onderwijs” werd omarmd.

In de klas worden kinderen verwelkomd met verschillende beperkingen en uiteenlopende zorgvragen, door twee leerkrachten en twee kindbegeleiders van Esdégé Reigersdaal.

De school werkt vanuit de visie van het vrijeschoolonderwijs. Dat betekent dat het aanbod heel breed is ofwel gericht is op de ontwikkeling van denken-voelen-willen. Zo is er veel aandacht voor bewegen en zingen en naast de bekende schoolse vakken ook voor creatieve vakken zoals schilderen, tekenen, boetseren en bakken.

In de klas werken de leerkrachten met pictogrammen en ondersteunende gebaren, zodat informatie ook visueel wordt ondersteund. Via gericht spel en werk aan tafel werken zij aan de gestelde doelen. Ook krijgen kinderen extra ondersteuning in de klas, zoals logopedie of fysiotherapie dat door externe medewerkers wordt gegeven. Het onderwijsaanbod is een combinatie van vrijeschoolonderwijs en speciaal onderwijs. Het aanbod van leer- en ontwikkelingsstof en zorg is toegesneden op de behoeften van leerlingen. Voor ontwikkelingsdoelen zijn leerlijnen uitgezet met als doel een zo groot mogelijke ontwikkeling van de redzaamheid op lichamelijk, cognitief en sociaal-emotioneel gebied en de ontwikkeling in praktische zin. De leerkrachten werken ook met een leerlijn integratie (met de andere klassen van de school).

Een aan de school verbonden orthopedagoog ondersteunt het team van de klas. Gedurende het schooljaar worden per kind multidisciplinaire overleggen gehouden. Alle betrokkenen zijn dan aanwezig en zo worden de begeleiding en de doelen op elkaar afgestemd.

Het “samen-gedeelte” van de Samen naar school klas geeft het team vorm door de kleuters samen met de kleuters van de andere klassen buiten te laten spelen of mee te laten doen met de viering van een jaarfeest. Oudere kinderen gaan waar het mogelijk is naar de andere klassen, bijvoorbeeld tijdens het buitenspelen, de schrijfles, de weekopening en dergelijke. De daar aangeboden leerstof wordt meegenomen naar de eigen klas waar er op vaste momenten in de week verder aan wordt gewerkt. Omgekeerd komen er kinderen uit andere klassen meedoen in de Samen naar School klas, bijvoorbeeld bij de ochtendkring of het vrije spel. Het “samen-gedeelte” is maatwerk en wordt regelmatig met alle betrokkenen geëvalueerd.

2.2 Personeel & professionalisering

Formatie

De formatie heeft in 2020 enkele bijzondere veranderingen ondergaan. Enerzijds is een school, De Meiboom, gesloten. De medewerkers zijn hierbij, indien gewenst, overgeplaatst naar andere scholen. Daar waar dit nog niet mogelijk was door ziekte of boventaligheid, zijn deze toegevoegd aan het bovenschoolse personeel om vanuit daar

hun re-integratietraject te kunnen doorlopen, dan wel opnieuw een passende werkplek te vinden. Ook in jaar 2020 is (net als in 2019) bij een tweetal scholen in opbouw het aantal klassen uitgebreid.

In 2020 is het meerjaren formatiebeleid vastgesteld, met daarin kengetallen voor de bezetting van een school, deze kaders gelden als (niet dwingende) richtlijn.

De vervangingspool is in stand gehouden. Medewerkers die hierin werken, worden in principe ingezet in een regio. Er zijn drie regio's gedefinieerd. Voor de vervanging zijn er naast de poolers ook nog flex-invalleerkrachten nodig. In het najaar is vanwege het kostenniveau gesteld dat er in principe niet meer met externe invallers gewerkt wordt, dit is niet betaalbaar.

In 2020 is er € 578.340 ontvangen aan werkdrukgeden. Deze gelden komen volledig beschikbaar aan de scholen. Iedere school maakt een plan in samenwerking met team en MR voor de besteding van de werkdrukgeden. Op al onze scholen is er vooral extra personeel voor ingezet. Leerkrachten, IB-ers en onderwijs ondersteunend personeel zorgen voor een vermindering van de werkdruk in de scholen ten laste van de werkdrukgeden. Scholen die meer personeel in dienst hadden dan volgens de kengetallen betaalbaar is, zetten de werkdrukgeden in om deze overformatie te bekostigen.

De regeling Duurzaam Inzetbaarheidsverlof/BAPO voor medewerkers ouder dan 57 jaar, is door 33 medewerkers gebruikt. In totaal bedroeg dit 2,92 fte. Qua aantal medewerkers is dit een kleine stijging (+2), qua fte is dit een lichte daling (-/- 0,38). Dit is te verklaren doordat medewerkers die met pensioen gaan nog recht hadden via een overgangsmaatregel op een groter aantal BAPO uren, terwijl de nieuwe instromers in de nieuwe regeling vallen.

Ithaka is zelf verantwoordelijk voor de kosten van de uitkeringen die medewerkers als zij uit dienst gaan (ziektewet, WIA en WW) kunnen krijgen. Daar waar mogelijk wordt geprobeerd de kosten te minimaliseren door te werken met een VSO (vaststellingsovereenkomst) en via de regels die het PF/VF stelt. Het kan echter niet volledig voorkomen worden dat Ithaka de kosten van de uitkering moet betalen.

In dit licht is een bedrijf in de arm genomen die op no cure no pay basis bekijkt of de 5 WIA-uitkeringen (die gedurende 10 jaar via premieheffing door Ithaka betaald worden) nog kloppend zijn en of het UWV de processen goed heeft doorlopen.

Personeelsbestand

Het personeelsbestand bestond eind 2020 uit 330 medewerkers (inclusief vervangers). De man-vrouw verdeling is zo goed als gelijk gebleven, er werken met name vrouwen bij Ithaka, met een gemiddeld hogere leeftijd.

De gemiddelde leeftijd van de medewerkers van Ithaka is hoger dan gemiddeld in Nederland. Met grote zorg kijken wij dan ook naar 2023 waarin de nieuwe bekostigingsstructuur zal leiden tot een herfinanciering waarbij de GGL landelijk is vastgesteld en aanzienlijk lager ligt dan daadwerkelijk het geval bij Ithaka.

Leeftijdscategorie	Vrouw	Man	Totaal
15 tot 25 jaar	6	1	7
25 tot 35 jaar	31	9	40
35 tot 45 jaar	72	10	82
45 tot 55 jaar	78	11	89
55 tot 65 jaar	73	12	85
65 jaar en ouder	19	8	27
Totaal	279	51	330

Onderverdeling Onderwijzend personeel (OP)

Leerkrachten FTE	2017	2018	2019	2020
L10	94,8	100,1	106,15	99,1
L11	31,6	30,3	36,8	38,9
Totaal	126,4	130,4	142,95	138
%L11	25%	23%	26%	28%

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim heeft een daling laten zien in 2020. Het verzuim-percentage over 2020 is 8,2%.

Dit is erg hoog, al is het percentage dalende. Het hoge percentage wordt met name veroorzaakt door langdurige verzuimsituaties. In 2020 is er gekeken naar mogelijke oorzaken van dit hoge verzuim. Zowel bij de arbodienst als bij de leidinggevenden is een andere richting ingeslagen qua stijl, meer activerend.

COVID 19 heeft in het verzuim ook een belangrijke rol gespeeld met name in het najaar toen testen mogelijk was en men bij klachten meteen thuis moest blijven. Dit heeft geleid tot een hogere frequentie van verzuimmeldingen. Voor 2020 is de verzuimfrequentie komen te liggen op 1,24.

In 2020 heeft 39% van de medewerkers zich niet ziekgemeld. 19 medewerkers hebben zich drie keer of vaker ziek gemeld.

Personeelsvoorziening

Begin 2020 zijn enkele directievacatures ingevuld. Er is in 2020 één interim-directeur actief op een positie in de vaste formatie. Lopende het jaar zijn er enkele vacatures voor leerkracht en onderwijsassistent ontstaan, die grotendeels ingevuld konden worden. Het vinden van invallers blijft een probleem, mede inherent aan de krapte op de arbeidsmarkt.

In 2020 zijn drie leerkrachten via het zij instroomtraject begonnen. De animo hiervoor is groot.

Leerkrachten die van het reguliere basisonderwijs komen, volgen een applicatiecursus om het lesgeven in het vrijeschoolonderwijs te leren kennen. Dit jaar is er ook een cursus georganiseerd met als titel: leidinggeven aan het vrijeschoolonderwijs. Hier is een aantal directeuren, IB-ers en stafmedewerkers naartoe gegaan om het vrijeschoolonderwijs beter te leren kennen.

Startende leerkrachten en directeuren in het vrijeschoolonderwijs (net van de PABO, zij instroom of overstappend van het reguliere onderwijs) krijgen een coachingstraject aangeboden door een Ithaka-coach.

Personeelsbeleid

2020 is geen gewoon jaar geweest, maar een jaar dat in het teken heeft gestaan van het COVID-19 virus. De scholen hebben bij de lock downs snel moeten schakelen naar meer online onderwijs. De gewone manier van werken en het volgen van cursussen hebben in 2020 andere vormen gekregen. Zo is de Ithaka-studiedag op een andere manier ingevuld, deels online gezamenlijk en deels op de eigen scholen.

In 2020 is gewerkt aan verschillende beleidstukken:

- Het meerjarenformatieplan is vastgesteld;
- Het Ithaka functieboek is geactualiseerd en geïmplementeerd;
- Er is een start gemaakt met een werkgroep om een professioneel statuut te ontwerpen;
- Het taakbeleid/werkverdelingsbeleid heeft vorm gekregen en is gereed om in het volgende schooljaar uitgerold te gaan worden.

Personeelsbeleid wordt in samenwerking met bestuur, directeuren, HR en GMR ontwikkeld. Directeuren zijn verantwoordelijk voor de implementatie van beleid in de afzonderlijke scholen. Waar nodig wordt externe expertise ingehuurd.

De gebruikelijke werkwijze die gevolgd wordt, is via een werkgroepen structuur. Per te ontwikkelen beleidsonderwerp wordt een werkgroep ingericht die met elkaar beleid ontwikkelt. De werkgroep bestaat uit een samenstelling van functies die relevant zijn voor het onderwerp. Hierin kunnen directeuren, IB-ers, leerkrachten en stafmedewerkers (medewerker kwaliteit, HR, algemeen beleid) plaatsnemen. De bestuurder stimuleert het gesprek, inspireert door het stellen van kritische vragen en het geven van meningen. Er is in het algemeen geen 'topdown' werkwijze. De bestuurder stelt het beleid aan het einde van het ontwikkelproces vast. Vanzelfsprekend worden instemming of adviesorganen betrokken wanneer dit wettelijk geregeld is.

Vooruitkijkend naar het volgende jaar zal ingezet blijven worden om de basis die er ligt verder te actualiseren, zo zal het huidige beleid van de gesprekkencyclus onder handen genomen gaan worden en hieraan gelieerd het professionaliseringsbeleid. Dit alles met als doel de medewerkers op de scholen zo goed mogelijk onderwijs te kunnen laten verzorgen. Ook zal gekeken worden op welke wijze het personeelsbeleid een bewuste wisselwerking kan hebben met het ontwikkelingsproces dat het onderwijs doorloopt.

2.3 Huisvesting & facilitair

Algemeen

In 2020 is gestart met een nieuwe samenwerking met een andere huisvestingsspecialist: Sineth. Sineth zal de komende jaren het dossier huisvesting van alle schoolpanden die onder de verantwoordelijkheid van Ithaka vallen voor haar rekening nemen. Zij zullen directeuren ontzorgen in de acute onderhoudsvraagstukken, maar ook de planning en uitvoering van lange termijn onderhoud gaan coördineren. De staffunctie coördinator onderwijshuisvesting is daarmee vervallen. Het bestuur is blij met deze nieuwe partner, er is over de maanden sinds Sineth betrokken is meer control gekomen op huisvestingsgebied.

Sineth is gestart met een nulmeting en het opstellen van nieuwe meerjaren onderhoudsplannen van iedere locatie. Deze nieuwe MJOP's zijn leidend geweest voor de vaststelling van de dotaties onderhoud in de begroting. Er is een totaalplan aan onderhoudswerkzaamheden over de gehele stichting en de afzonderlijke scholen opgesteld, waarbij spreiding van de uitgaven en noodzakelijke werkzaamheden en het stuk voor stuk op orde brengen van alle locaties van Ithaka uitgewerkt is.

Individuele scholen

Nieuwbouw Rudolf Steinerschool Haarlem Zuid

De nieuwbouw van de locatie Azieweg (nevenlocatie van de RS Haarlem Zuid) verloopt met enige vertraging gestaag door. De school zal waarschijnlijk eind 2021, begin 2022 verhuizen naar deze locatie.

Uitbreiding De Sterrenzanger Oudorp:

De uitbreiding aan het gebouw van de Sterrenzanger is in 2020 gerealiseerd. Het pand op de locatie in Oudorp zit in een proces van overname, het pand is nu op dit moment nog zowel juridisch als economisch in handen van de gemeente Alkmaar. Dit zal worden overgedragen aan de stichting, we verwachten dat dit in 2021 gerealiseerd zal worden.

Uitbreiding Waterlandschool Purmerend:

Met de gemeente Purmerend is gesprek gaande over mogelijke nieuwbouw in een nieuw te bouwen ecowijk in Purmerend. Dit is een onverwachte wending in de uitbreidingsplannen die in ontwikkeling waren. Mogelijke nieuwbouw heeft ondanks deze ontwikkelde plannen toch de voorkeur van deze school. Een nieuw, duurzaam met hout gebouwde school in een ecowijk past bij de identiteit van de vrijeschool en heeft naar onze mening meer

waarde dan uitbreiding van het huidige pand. Deze uitbreidingsplannen zijn dan ook tot nader order en in goed overleg met de gemeente opgeschort.

Overname Pand nevenlocatie Haarlem Noord

Het pand aan de Wouwermanstraat in Haarlem Noord zal worden overgedragen aan de stichting. Aanvankelijk leek het vanwege nieuwbouwplannen op de locatie Lindeboom niet handig om het gebouw in eigendom te nemen. Inmiddels blijkt dat deze nieuwbouwplannen nog jaren op zich laten wachten. De stichting wil daarmee zelf verantwoordelijkheid nemen voor het onderhoud aan het pand waarin de Vrije School Kleverpark (nevenlocatie van de Vrije School Kennemerland, per 1-8-2021 een eigen brinnummer 31RX) gehuisvest is. Sineth begeleidt deze transitie.

2.4 Financieel beleid

Doelen en resultaten

- In 2020 is de start gemaakt om een nieuw financieel beleidsplan op te stellen. Naar verwachting is dit plan in oktober 2021 gereed. Hiervoor worden diverse geledingen gevraagd om mee te denken, zoals de werkgroep financiën GMR, werkgroep financiën directeuren overleg en RvT auditcommissie.
- Er is in 2020 een risico-analyse opgesteld.
- In 2020 is een nieuw formatiebeleidsplan opgesteld, hiervoor zijn de Ithaka kengetallen bijgesteld. Dit altijd met het doel dat de Ithaka kengetallen financieel draagbaar en betaalbaar zijn.
- Maandelijks en per kwartaal worden er rapportages, op gebied van personeel en financiën, opgemaakt en doorgenomen met de scholen. Dit heeft bijgedragen aan een betere financiële beheersing van de schoolfinanciën door de directeuren van de scholen. Waar nodig worden de directeuren hierbij geholpen en bijgeschoold door de stafmedewerker financiën.
- In 2021 worden de cijfers maandelijks in een digitaal overleg besproken met de directeur. Dit zorgt ervoor dat de directeuren de diverse systemen beter begrijpen en meer inzicht krijgen in de bestedingen van hun school.
- In 2021 starten we met de voorbereidingen voor een nieuwe manier van rapporteren. De kwartaal-rapportages worden herzien en aangepast met als doel een beter overzicht en een betere sturingsmogelijkheid.
- In 2021 hebben we een externe organisatie ingeschakeld voor contractbeheer en aanbestedingen. Dit zal naar verwachting een aanzienlijke kostenbesparing opleveren.
- Nadat bekend werd dat met ingang van 1 januari 2023 de nieuwe wet bekostiging voor het primair onderwijs is aangenomen, zijn we een onderzoek gestart naar hoe Ithaka in aanmerking kan komen voor de uitzonderingsbepaling in de wet. Deze nieuwe bekostiging veroorzaakt een enorme daling van de rijksbaten (tot ongeveer € 700.000) voor de stichting. Dit negatieve financiële effect van deze wijziging in de bekostiging geldt voor alle vrijescholen in Nederland. In samenwerking met de vereniging voor vrijescholen wordt daarom juridisch onderzocht wat de mogelijkheden voor bezwaar en uitzondering van de vrijescholen zijn.

Treasury

Stichting Vrijescholen Ithaka heeft bij de Rabobank een rekening-courant voor het betalingsverkeer alsmede een spaarrekening met direct opeisbare tegoeden. Daarnaast hebben alle Ithaka scholen eigen bankrekening(en) voor het lokale betalingsverkeer. Het treasurystatuut is in 2017 aangepast naar de nieuwe wetgeving en is in bezit van het ObT.

De totale liquide middelen op 31 december 2020 (exclusief kassen) bedragen € 906.300.

Stichting Vrijescholen Ithaka heeft geen beleggingen.

In 2017 is door middel van een crowdfunding actie via GreenFundHolland voor € 60.000 aan ledverlichting en vernieuwing van plafonds besteed in de Adriaan Roland Holtschool in Bergen. Na eerdere terugbetalingen in 2018 en in 2019 heeft er in 2020 een derde terugbetaling plaatsgevonden voor een bedrag van € 8.200. De restschuld bedraagt nog € 36.837.

Er zijn in 2020 geen leningen aangegaan. Er hebben ook geen nieuwe crowdfunding acties plaatsgevonden.

Op verzoek kunnen wij u het treasury statuut toesturen.

Allocatie middelen

Bij Ithaka worden de middelen als volgt verdeeld:

- Afdracht van 4,3% van de inkomsten van het Rijk (met uitzondering van prestatiebox gelden en groeigelden) voor bekostiging stafbureau en Raad van Toezicht.
 - Loonkosten medewerkers stafbureau en bestuurder
 - Kosten huisvestingsadviesbureau Sineth
 - Scholing medewerkers stafbureau en bestuurder
 - Advies bestuurder en externe ondersteuning bestuurder/stafmedewerkers
 - Juridische bijstand
 - Raad van Toezicht
 - Algemene bureaunkosten inclusief huur, schoonmaak etc.

Kosten bestuurlijk apparaat

Op het bestuurskantoor werken eind 2020 in totaal zeven personeelsleden. Dit zijn de bestuurder en de stafmedewerkers. Iedere stafmedewerker heeft zijn/haar eigen specialisme en werkt ter ondersteuning van de bestuurder en de directeurs van de scholen. De specialisaties van de stafmedewerkers zijn; onderwijskwaliteit, personeelszaken, financiën, communicatie en managementondersteuning. De loonkosten over 2020 bedragen € 467.959. De kosten voor de ondersteuning voor huisvesting door Sineth komen ook ten laste van bestuurskantoor en bedragen € 9.793 in 2020. Deze kosten zijn lager dan begroot, dit is van invloed op het resultaat bij het stafbureau.

De kosten voor de Raad van Toezicht bedragen € 40.028. Daarnaast zijn er kosten voor juridische bijstand, advies, scholing en algemene bureaunkosten. In 2020 is er een positief resultaat van € 49.851 bij het stafbureau.

- Afdracht 40% prestatieboxgelden voor kwaliteitsimpulsen.
 - Talentontwikkeling door uitdagend onderwijs
 - Duurzame onderwijsverbetering
 - Professionele scholen
 - Doorgaande ontwikkellijnen
- Bovenschoolse afdracht per leerling voor bovenschoolse middelen.
 - Externe advisering
 - Scholing (adjunct) directeurs
 - Contributies
 - Verzekeringen
 - GMR
 - Bovenschools personeel
 - Onvoorzien

De besluitvorming heeft plaatsgevonden tijdens het directeurs overleg en is na akkoord ter advisering voorgelegd aan de GMR en Raad van Toezicht en wordt jaarlijks opnieuw besproken. Alle organen zijn akkoord gegaan met deze allocatie van de middelen.

Onderwijsachterstandenmiddelen

Binnen de stichting is de vrijeschool in Zaandam de enige school die deze middelen ontvangt. De school krijgt deze in het kader van een overgangsregeling. De leerling populatie is de laatste jaren veranderd, hierdoor zal de school in de toekomst niet meer in aanmerking komen voor deze achterstandsmiddelen. Het beleid van de stichting is dat deze middelen volledig naar deze school gaan. De school zelf besluit waarvoor zij deze middelen wil inzetten. Het team aldaar bepaalt met IB en directie welke leerlingen en klassen dit budget nodig hebben en daarvoor wordt het budget beschikbaar gesteld. Er wordt met name ingezet op extra taal- en rekenbegeleiding.

Corona subsidie

In 2020 is er extra geld vanuit het Ministerie beschikbaar gekomen om de leerachterstanden door thuisonderwijs tijdens de schoolsluitingen in te lopen. Deze gelden zijn voor 2/9 deel opgenomen in de boekhouding van 2020. Het overige 7/9 deel is opgenomen bij de baten in 2021. Het grootste deel van deze gelden wordt in 2021 uitgegeven en wordt ingezet voor onderwijsbegeleiding, extra ondersteunend personeel en digitale ondersteuning door aanschaf van laptops, tablets, software. Zodat alle leerlingen die dit nodig hebben extra ondersteuning krijgen en de leerachterstand wordt ingelopen.

2.5 Risico's en risicobeheersing

Interne risicobeheersingssysteem

Sinds voorjaar 2020 heeft Ithaka een risico analyse. Deze risico analyse geeft ons meer inzicht hoeveel financiële buffer er voor de stichting nodig is. Daarnaast zijn diverse interne maatregelen genomen om de risico's zoveel mogelijk te verkleinen en te beheersen.

De risico's worden daarnaast op de volgende manier beheerd:

- De laatste jaren is er ingezet op toetsing van de betrouwbaarheid van de leerlingenprognoses. Dit zorgt ervoor dat de begroting beter aansluit bij de realiteit.
- Er zijn beleidsafspraken over het minimale aantal leerlingen in een nieuwe klas.
- Er zijn dwingende afspraken m.b.t. begroting 2021 gemaakt.
- Er is maandelijks overleg met de directeuren over de 'cijfers'. Hierbij ligt de aandacht met name op financiële afwijkingen ten opzichte van de begroting op het gebied van personeel en exploitatie.
- Er is voldoende bufferliquiditeit aanwezig om onverwachte tegenvallers op te vangen.
- De ontwikkelingen ten aanzien van onderhoudsverantwoordelijkheid voor de gebouwen en verdere ontwikkelingen vragen meer aandacht en expertise op het vlak van onderwijshuisvesting. Duurzaamheid is hierbij een belangrijke factor. In 2020 is overgestapt naar een extern bureau om de huisvesting voor Ithaka uit te voeren en te monitoren. Dit zorgt voor extra expertise binnen de stichting. Tevens zijn alle MJOP's geactualiseerd in 2020.
- Gezien de geografische spreiding heeft Ithaka met zeven verschillende samenwerkingsverbanden te maken. Inmiddels is de bestuurder bekend met/bij alle samenwerkingsverbanden en is er bovenscholts een goed overzicht van de financiële positie van de samenwerkingsverbanden en de te verwachten gelden voor de scholen.
- Door de geografische spreiding heeft Ithaka met negen verschillende gemeenten te maken. De bestuurder is bekend met/bij alle gemeenten en bij gesprekken met de gemeente is de bestuurder en/of directeur aanwezig.
- Bij gemeentegesprekken over huisvesting is naast de directeur/bestuurder een medewerker van het huisvestingsbureau aanwezig
- Het vrijeschoolonderwijs blijft groeien. Er zijn op meerdere plaatsen ouderinitiatieven. Deze ontwikkelingen maken dat Ithaka een periode tegemoet gaat waarin het vrijeschoolonderwijs verder ontwikkeld en versterkt kan worden.

Het blijft echter zo dat we, zoals de Commissie Don ook stelt, te maken hebben met risico's die bij deze sector horen en waar we onze reserves voor aanhouden.

Het College van Bestuur van de Stichting Vrijescholen Ithaka is verantwoordelijk voor de interne risicobeheersing en controlesystemen. We maken bij dit alles gebruik van verschillende instrumenten:

- Bij de beleidsvorming en evaluatie maken we zoveel mogelijk gebruik van de zogeheten Plan, Do, Check & Act-cyclus. Dit betekent bijvoorbeeld dat we beleidsplannen op gemeenschappelijk of op schoolniveau vertalen in gedetailleerde begrotingen. We zorgen er vervolgens voor dat we driemaandelijks een voortgangsrapportage krijgen zodat we realisatie en begroting kunnen vergelijken.
- Maandelijks zijn er gesprekken met de directeuren over de 'cijfers'.
- Ons treasurybeleid en de voor treasury geldende taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn vastgelegd in een treasurystatuut.
- De accountant controleert in ieder geval de rechtmatigheid van onze bestedingen en stelt een verklaring op bij de jaarrekening.
- We hebben alle relevante financiële kaderafspraken vastgelegd.

Op verzoek kunnen wij u het risico beleidsplan toesturen.

3. Verantwoording financiën

Dit hoofdstuk bevat de verantwoording over de financiële staat van het bestuur. Het geeft de belangrijkste financiële gegevens weer en is los van de jaarrekening te lezen. De eerste paragraaf gaat in op ontwikkelingen in meerjarig perspectief, de tweede paragraaf geeft een analyse van de staat van baten en lasten en de balans en in de laatste paragraaf komt de financiële positie van de stichting aan bod.

3.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief

Leerlingen

	Vorig jaar (T-1)	Verslagjaar (T)	T+1	T+2	T+3
Aantal leerlingen	2462	2521	2627	2729	2790

- Met ingang van 1 augustus 2020 is de nevenvestiging De Meiboom in Hoofddorp gesloten. Van de 80 leerlingen zijn er 38 leerlingen doorgestroomd naar andere vrijescholen binnen onze stichting. De overige leerlingen zijn naar andere basisscholen gegaan. Personeelsleden die dit wensten, zijn herplaatst op andere scholen binnen de stichting.
- De dislocaties Kleverpark en De Lindeboom (voorheen behorend bij brinnummer 09ZG Vrije School Kennemerland) krijgen per 1 augustus 2021 een eigen brinnummer waardoor er meer financiële middelen beschikbaar komen voor deze scholen
- Het leerlingenaantal blijft de komende jaren nog flink doorgroeien. Dit komt onder andere door de start van nieuwe klassen bij de zogenaamde groeischolen (Castricum, Haarlem Noord vestiging de Lindeboom) en de uitgroei van de combinatieklassen scholen (Purmerend en Hillegom). De grootste uitdaging hierbij is het vinden van voldoende professionele leerkrachten.

FTE

Aantal FTE	Verslagjaar (T)	T+1	T+2	T+3
Directie/management	13,51	11,73	11,27	11,21
Onderwijzend personeel	144,54	131,61	127,43	127,37
Ondersteunend personeel	27,95	26,31	25,65	25,41

Het aantal FTE in het verslagjaar is inclusief vervangers voor kort- en langdurige afwezigheid. De jaren daarna zijn deze vervangers niet meegenomen.

Door de start van nieuwe klassen en natuurlijk verloop zullen er nieuwe leerkrachten nodig zijn. Voor het werven van nieuwe leerkrachten worden sinds enkele jaren kennismaking middagen georganiseerd voor belangstellende leerkrachten. Daarnaast proberen we via stageplaatsen, zij-instroom en overige initiatieven nieuwe personeelsleden aan ons te binden. Voor verdere informatie over personeel verwijzen we naar hoofdstuk 2.2 blz. 17.

3.2 Staat van baten en lasten en balans

Staat van baten en lasten

	Vorig jaar (T-1) - 2019	Begroting verslagjaar (T) - 2020	Realisatie verslagjaar (T) - 2020	T+1 - 2021	T+2 - 2022	T+3 - 2023	Vershil verslagjaar t.o.v. begroting	Vershil verslagjaar t.o.v. vorig jaar
BATEN								
Rijksbijdragen	14.756.800	14.911.000	15.552.500	15.840.900	15.986.900	16.527.200	641.500	795.700
Overige overheidsbijdragen	67.800	93.400	89.100	56.000	56.000	41.000	-4.300	21.300
Baten werk in opdracht van derden	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten	760.300	642.800	788.300	778.500	769.000	776.000	145.500	28.000
TOTAAL BATEN	15.584.900	15.647.200	16.429.900	16.675.400	16.811.900	17.344.200	782.700	845.000
LASTEN								
Personeelslasten	13.187.100	13.351.200	14.414.500	13.985.000	14.224.100	14.714.600	1.063.300	1.227.400
Afschrijvingen	154.500	170.200	177.800	185.800	199.600	198.600	7.600	23.300
Huisvestingslasten	1.089.500	1.073.200	1.183.000	1.114.600	1.136.600	1.142.900	109.800	93.500
Overige lasten	1.082.300	1.135.700	1.068.100	1.230.900	1.107.900	1.087.800	-67.600	-14.200
	15.513.400	15.730.300	16.843.400	16.516.300	16.668.200	17.143.900	1.113.100	1.330.000
SALDO	71.500	-83.100	-413.500	159.100	143.700	200.300	-330.400	-485.000
Saldo baten en lasten							0	0
Saldo financiële baten en lasten	-6.700	1.000	-6.800	-5.900	-5.900	-5.900	-7.800	-100
Saldo buitengewone baten en lasten							0	0
TOTAAL RESULTAAT	64.800	-82.100	-420.300	153.200	137.800	194.400	-338.200	-485.100

- De belangrijkste verschillen in het resultaat van het verslagjaar t.o.v. begroting zijn:
 - De rijksbijdragen zijn € 641.500 hoger dan begroot. Dit komt door extra baten (€ 482.995) die zijn toegekend door het Ministerie. Daarnaast zijn er minder groeigelden (€ 48.416) ontvangen dan begroot, dit komt onder andere door sluiting van de locatie in Hoofddorp. Normvergoeding prestatiebox is € 16.112 hoger dan begroot en zijn er een aantal subsidies ontvangen die niet begroot waren omdat deze nog niet bekend waren op het moment dat de begroting werd opgesteld (totaal € 77.856). De ontvangen SWV gelden zijn € 112.864 hoger dan begroot. Hier staan ook uitgaven tegenover, zoals onder andere personele lasten.
 - De overige baten zijn € 145.500 hoger dan begroot. Dit komt onder andere door hogere ouderbijdragen (€ 14.500) en doordat er een groot aantal subsidies zijn ontvangen voor de start van de Samen Naar School klas in Bergen (+€ 45.830), er is een schenking ontvangen voor toneelkleding (€ 5.000) en er is een prijs gewonnen voor vergroening schoolplein van de school in Hoorn (€ 10.000). Daarnaast is er geld van de belastingdienst ontvangen (€ 5.000) en is er meer personeel gedetacheerd dan opgenomen in de begroting (€ 28.100). Ook de verhuur van lokalen heeft gezorgd voor meer baten (€ 11.000), evenals de subsidie (€ 10.450) die is ontvangen voor Samen Opleiden Leren (SOL) waar één van de Ithaka scholen als opleidingsschool voor stagiaires van de Hoge School Leiden dient. Daarnaast zijn er markten georganiseerd, oud papier ingezameld en zijn er nog andere lokale acties op touw gezet (€ 13.800).
 - De personele lasten zijn hoger dan begroot. Dit heeft verschillende redenen: De extra loonkosten van februari 2020 waren niet opgenomen in de begroting. Voor Ithaka was dit in totaal € 472.000. Verder zijn er conform CAO afspraken extra salariskosten uitgegeven, hier zijn ook extra baten voor ontvangen van het ministerie. Bij de overige personele lasten zien we vooral afwijkingen bij loonkosten derden en

overige personele lasten. Dit komt met name omdat bij de overige personele lasten de interim directeur van Waterlandschool is begroot, maar de kosten zijn geboekt op loonkosten derden. Daarnaast zijn er extra kosten gemaakt omdat er op een enkele locatie interim onderwijzend personeel is ingezet. Met € 20.000 hogere loonkosten tot gevolg. We hebben geconstateerd dat de begroting van de locaties van Rudolf Steinerschool Haarlem niet correct waren opgesteld. Er was een bezuiniging in personeel opgenomen in de begroting die door een leerlingengroei van 45 leerlingen op de locatie Aziëweg niet kon worden uitgevoerd. Met extra loonkosten tot gevolg op deze locaties. De eerste twee maanden van 2020 was er nog een interim directie aanwezig om de nieuwe directeuren in te werken. Dit zorgde voor extra personele lasten van bijna € 40.000. Verder hebben we gezien dat er bij de diensten derden kosten zijn opgenomen die niet op die plek begroot waren. Dit betreft met name werkzaamheden die zijn verricht op ICT-gebied. In totaal bijna € 35.000 euro. Ook is er meer geld uitgegeven aan de arbo dienstverlening (€ 17.000), scholing (€ 35.000) verhuiskosten en gratificaties (€ 30.000). Er is minder geld uitgegeven aan vrijwilligersvergoeding (€ 16.000).

- De huisvestingslasten zijn ruim € 100.000 hoger dan begroot. We zien een toename van de huurkosten met € 31.000 door huur van een buitenlokaal in Bergen en een lokaal in Purmerend. Maar de grootste afwijking komt door de extra schoonmaakkosten die gemaakt zijn als gevolg van de Corona-pandemie. In totaal is er € 70.786 meer uitgegeven aan extra schoonmaak kosten.
- De overige lasten zijn lager dan begroot (- € 67.539). Dit komt voor de helft door de verkeerd geboekte ICT kosten, verschil van € 35.000 (zie verdere uitleg bij loonkosten derden). Het andere deel zien we terug bij (overige) overige lasten. Bij de meeste posten is minder geld uitgegeven dan begroot, mede doordat er is aangedrongen op bezuiniging gedurende de laatste maanden van het kalenderjaar.
- De belangrijkste verschillen van het resultaat in het verslagjaar t.o.v. voorgaand jaar zijn:
 - Rijksbijdragen, deze zijn met name door de groei van het aantal leerlingen toegenomen.
 - De overige baten zijn gestegen met € 23.000. Dit komt vooral door detachering van personeel. Er is een opleidingscoördinator in dienst gekomen. Voor een deel van de aanstelling wordt deze coördinator gedetacheerd naar de Hogeschool Leiden. Daarnaast zijn er twee leerkrachten die gedetacheerd zijn in 2020. In 2019 betrof dit één leerkracht en was er geen opleidingscoördinator.
 - De overige overheidsbijdragen zijn gestegen door de toekenning van meer gelden voor eerste inrichtingskosten. Dit komt met name door de groeischolen.
 - Personeelslasten zijn door verschillende redenen toegenomen. Er is meer personeel in dienst omdat er door de groei van het aantal leerlingen extra personeel nodig is. Niet alleen voor de groeischolen, maar ook voor de scholen die geen extra nieuwe klassen starten, maar wel meer leerlingen per klas hebben waardoor er extra ondersteunend personeel nodig is. Daarnaast zijn er extra salariskosten geweest in februari 2020 door uitbetaling van een eenmalige uitkering conform CAO afspraken.
- De belangrijkste ontwikkelingen in de meerjarenbegroting zijn:
 - Door de groei van het aantal leerlingen zal het exploitatieresultaat vanaf 2021 positief zijn. Deze ontwikkeling zal zich naar verwachting verder voortzetten. Vanaf 2022 zijn de scholen, die nu nog in opbouw zijn, uitgegroeid tot scholen met negen klassen. Ook de combinatieklassen school in Purmerend is dan volgroeid. Dit betekent dat er alleen nog voorfinanciering nodig is voor de school in Hillegom die de komende jaren ook zal uitgroeien tot een enkelstromige school. Dat komt de exploitatie ten goede.
 - De komst van de nieuwe bekostiging per 1-1-2023 baart ons grote zorgen. Voor zover we nu kunnen berekenen, betekent dit voor Ithaka een verlaging van de rijksbaten met bijna € 700.000. Hier is in de huidige meerjarenbegroting nog geen rekening mee gehouden.

Balans in meerjarig perspectief

	Realisatie vorig jaar T-1 - 2019	Realisatie verslagjaar T - 2020	Begroting T+1 - 2021	Begroting T+2 - 2022	Begroting T+3 - 2023
ACTIVA					
VASTE ACITVA					
Immateriële vaste activa					
Materiële vaste activa	1.212.300	1.498.300	1.548.800	1.527.700	1.416.400
Financiële vaste activa					
Totaal vaste activa	1.212.300	1.498.300	1.548.800	1.527.700	1.416.400
VLOTTENDE ACTIVA					
Voorraden					
Vorderingen	730.800	786.500	786.500	786.500	786.500
Kortlopende effecten					
Liquide middelen	1.445.900	907.800	1.100.600	1.283.600	1.625.800
Totaal vlottende activa	2.176.700	1.694.300	1.887.100	2.070.100	2.412.300
TOTAAL ACTIVA	3.389.000	3.192.600	3.435.900	3.597.800	3.828.700
PASSIVA					
EIGEN VERMOGEN					
Algemene reserve	1.405.000	928.700	1.062.900	1.200.700	1.395.100
Bestemmingsreserve privaat		56.000	75.000	75.000	75.000
Overige reserves en fondsen					
Totaal eigen vermogen	1.405.000	984.700	1.137.900	1.275.700	1.470.100
VOORZIENINGEN	498.600	600.800	684.500	701.200	729.900
LANGLOPENDE SCHULDEN	45.000	36.800	28.600	20.400	12.200
KORTLOPENDE SCHULDEN	1.440.400	1.570.300	1.584.900	1.600.500	1.616.500
TOTAAL PASSIVA	3.389.000	3.192.600	3.435.900	3.597.800	3.828.700

- De belangrijkste mutaties in de balansposten in het verslagjaar t.o.v. het voorgaande jaar zijn:
 - De materiële vaste activa zijn toegenomen, er zijn meer investeringen gedaan in de Ithaka scholen. In 2020 zijn alle Ithaka scholen overgegaan naar Office 365.
 - De liquide middelen zijn flink gedaald door het negatieve resultaat van 2020. De komende jaren zullen deze toenemen.
- De belangrijkste ontwikkelingen in de meerjarenbalans zijn:
 - In de meerjarenbalans zien we de algemene reserve toenemen tot ruim € 1.400.000 in 2023. Door de nieuwe bekostiging die 1 januari 2023 van start gaat, zullen de baten vanaf 2023 flink lager zijn dan tot nu toe. Dit komt met name door de hoge GGL bij onze stichting. Volgens de laatste berekeningen

betekent dit in 2026 bijna € 700.000 minder baten voor Ithaka omdat de daling procentueel wordt afgebouwd in vier jaar vanaf 2023. In de meerjarenbalans is deze ontwikkeling nog niet meegenomen.

- Wat zijn de belangrijke toekomstige investeringen en uitgaven vanuit de voorzieningen?
 - Door de slechte financiële positie van enkele jaren geleden is de hoogte van de totale investeringen vastgelegd op € 125.000 per jaar (€ 50 per leerling).
 - In 2020 is daarnaast extra geïnvesteerd in ICT. Alle scholen zijn overgegaan naar office365, dit zorgt ervoor dat er extra geïnvesteerd wordt in hardware en ontwikkeling van het ICT beleid. In 2021 wordt de professionalisering van de ICT verder voortgezet doordat alle Ithaka scholen en stafbureau in één Tenant komen.
 - Verder wordt er ingezet op vernieuwing/uitbreiding van de leermiddelen en aanschaf van duurzaam meubilair.
 - Er wordt extra geïnvesteerd in scholen die hierbij achterlopen.

3.3 Financiële positie

Kengetallen

Kengetal	Realisatie Vorig jaar (T-1)	Realisatie Verslagjaar (T)	Begroting T+1	Begroting T+2	Begroting T+3	Signalering
Solvabiliteit 2	0,56	0,50	0,53	0,55	0,57	Ondergrens: <0,30
Liquiditeit	1,5	1,1	1,2	1,3	1,5	Ondergrens: <0,75
Rentabiliteit	0,00	-0,03	0,01	0,01	0,01	Afhankelijk van reservepositie van het schoolbestuur.

De ontwikkelingen rond contractactiviteiten en zogeheten derden activiteiten

Naast de baten vanuit het Ministerie en het samenwerkingsverband ontvangt de stichting middelen in verband met de verhuur van gedeelten van onze locaties. Dit gaat in de regel om onderwijs gerelateerde activiteiten (denk aan kinderopvang, BSO, etc.). Jaarlijks, ten tijde van het opstellen van de begroting worden de verwachte baten doorgenomen.

Een andere inkomstenbron betreft detacheringen. Wij zijn altijd op zoek naar de beste plek voor onze medewerkers en in een enkel geval liggen die buiten onze stichting. Met de baten zal, indien nodig en mogelijk, gezocht worden naar een vervanger.

Reservepositie

De financiële reservepositie van Ithaka is nog onder niveau. We streven naar een eigen vermogen tussen de € 1.300.000 en de € 1.500.000. We hebben er alle vertrouwen in dat deze positie in de komende jaren weer op niveau zal komen. Echter, door de nieuwe financieringsstructuur door de overheid die op 1 januari 2023 in zal gaan, verandert het toekomstbeeld. Volgens de laatste berekeningen zal de nieuwe bekostiging voor Ithaka (zoals voor een groot deel van de vrijescholen) een verlaging van de baten betekenen. In het geval van Ithaka is dit bijna € 700.000 doordat de gemiddelde GGL van Stichting Ithaka 4 jaar hoger is dan de landelijke GGL. Momenteel loopt in samenwerking met de Vereniging van Vrijescholen een juridisch onderzoek om te zien of de vrijescholen in aanmerking kunnen komen voor een uitzonderingspositie binnen deze wetgeving.

De volgende keuzes zijn gemaakt om financiële ruimte in te zetten of om de financiële positie tot een aanvaardbaar niveau te brengen:

- Met ingang van 1 augustus 2020 is de school in Hoofddorp (De Meiboom, nevenvestiging van de Rudolf Steinerschool in Haarlem) opgeheven. De Meiboom kende een jaarlijks negatief exploitatieresultaat van minimaal € 50.000.
- We proberen zoveel mogelijk interim personeel te vermijden. In 2019 was dit onmogelijk in verband met het grote verloop bij verschillende directeuren door met name langdurige ziekte. Hierdoor moest er bijna € 500.000 ingezet worden voor interim personeel (directie en leerkrachten). Met ingang van maart 2020 zijn drie interim directeuren vervangen door nieuwe directeuren met een dienstverband bij de stichting. Er is nog één interim directeur werkzaam binnen de stichting als vervanger van een zieke directeur.
- De investeringen zijn gemaximaliseerd tot € 50 per leerling.
- Daar waar mogelijk wordt de inzet van met name het onderwijs ondersteunend personeel teruggebracht conform de kengetallen zoals deze stichting breed zijn vastgesteld.

Hoe verhoudt zich de ontwikkeling van het resultaat/de rentabiliteit de komende jaren?

De komende jaren hebben we onszelf als opdracht gegeven minimaal een positieve begroting en exploitatie te realiseren. Hierdoor zal de rentabiliteit licht positief zijn, zodat we kunnen aansturen op een gezonde financiële positie binnen de stichting met een aanvaardbare reservepositie.

4. Bijlagen

4.1 Bijlage 1 – Scholen op de kaart

04NH – Adriaan Roland Holtschool – Bergen

- Schoolwebsite: <https://www.arhbergen.nl/>
- Scholen op de kaart: <https://scholenopdekaart.nl/basisscholen/9902/Adriaan-Roland-Holtschool-ob?school=9902&presentatie=1&sortering=2>

06QZ – Westfriese Vrijeschool Parcival – Hoorn

- Schoolwebsite: <https://www.parcival-hoorn.nl/>
- Scholen op de kaart: <https://scholenopdekaart.nl/basisscholen/zoeken?q=nachtegaal%20146,%201628%20dj%20hoorn,%20nederland&presentatie=1&sortering=2>

06RD – Vrije School Zaanstreek – Zaandam

- Schoolwebsite: <https://www.vrijeschoolzaanstreek.nl/>
- Scholen op de kaart: <https://scholenopdekaart.nl/basisscholen/22853/Vrije-School-Zaanstreek?woonplaats=zaandam&presentatie=1&sortering=2>

09DF – Vrije School Kennemerland – Haarlem

- Schoolwebsite: <https://www.vskennemerland.nl/>
- Scholen op de kaart: <https://scholenopdekaart.nl/basisscholen/22855/Vrije-School-Kennemerland?school=22855&presentatie=1&sortering=2>

09DF – Vrije School Kleverpark – Haarlem (dislocatie) en Vrije School de Lindeboom (dislocatie)

- Eigen Brinnummer 31 | RX met ingang van 1-8-2021
- Schoolwebsite: <https://www.vskleverpark.nl/>
- Scholen op de kaart: <https://scholenopdekaart.nl/basisscholen/24439/Vrije-School-Kleverpark?school=24439&presentatie=1&sortering=2>

09NN – Rudolf Steinerschool Alkmaar

- Schoolwebsite: <https://www.rsteinerschool.nl/>
- Scholen op de kaart: <https://scholenopdekaart.nl/basisscholen/5990/Rudolf-Steinerschool?school=5990&presentatie=1&sortering=2>

09NN – De Sterrenzanger Oudorp (nevenvestiging)

- Schoolwebsite: <https://www.desterrenzanger.nl/>
- Scholen op de kaart: <https://scholenopdekaart.nl/basisscholen/23201/VS-de-Sterrenzanger?school=23201&presentatie=1&sortering=2>

09ZG – Rudolf Steinerschool Haarlem en locatie Azieweg (dislocatie)

- Schoolwebsite: <https://www.rsschool.nl/>
- Scholen op de kaart: <https://scholenopdekaart.nl/basisscholen/23243/Rudolf-Steinerschool?school=23243&presentatie=1&sortering=2>

09ZG – De Meiboom Hoofddorp (nevenvestiging, opgeheven per 1-8-2020)

- Schoolwebsite: <https://www.demeiboom.nu/>
- Scholen op de kaart:
<https://scholenopdekaart.nl/basisscholen/23244/De-Meiboom?school=23244&presentatie=1&sortering=2>

24RA – Waterlandschool Purmerend

- Schoolwebsite: <https://www.waterlandschool.nl/>
- Scholen op de kaart:
<https://scholenopdekaart.nl/basisscholen/22859/Waterlandschool?school=22859&presentatie=1&sortering=2>

24RB – Toermalijn Hillegom

- Schoolwebsite: <https://www.de-toermalijn.nl/>
- Scholen op de kaart:
<https://scholenopdekaart.nl/basisscholen/22861/De-Toermalijn-Vrije-School-voor-de-Bollenstreek?school=22861&presentatie=1&sortering=2>

31FK – Vrijeschool Castricum

- Schoolwebsite: <https://www.vrijeschoolcastricum.nl/>
- Scholen op de kaart:
<https://scholenopdekaart.nl/basisscholen/24789/Vrije-school-Castricum?school=24789&presentatie=1&sortering=2>

4.2 Bijlage 2 – Jaarverslag GMR

Bezetting GMR

Personeelsgeleding:

- Wilfra Marseille (VS Kennemerland en VS Kleverpark- vicevoorzitter)
- Wilbert van Duin (Rudolf Steinerschool Haarlem)
- Wieteke van Hemert (Rudolf Steinerschool Alkmaar en De Sterrenzanger)
- Josefien van Geluk (Adriaan Roland Holtschool)
- Monique van Zurk (Waterlandschool vanaf mrt 2020)
- Kat van Burauen (VS Castricum t/m jun 2020)
- Nienke Kortekaas (Waterlandschool – t/m apr 2020)
- Chantal van Geemen (VS Zaanstreek t/m jun 2020)
- Katinka van Os (Toermalijn vanaf sep 2020)

Oudergeleding:

- Maarten Claassen (VS Kennemerland en VS Kleverpark)
- Hendrik Maryns (Rudolf Steinerschool Haarlem)
- Soon-Duk Jonkhoff (Rudolf Steinerschool Alkmaar en De Sterrenzanger – voorzitter)
- Jenny Morrice/Bo Jacobs (Waterlandschool)
- Glenda Mangnus (VS Castricum t/m sep 2020)
- Ben McKenzie (VS Castricum vanaf sep 2020)

Ondersteuning

De GMR heeft een periode de notulen zelf verzorgd. Aan het begin van het jaar heeft Estelle Sukel de verslag legging voor een periode op zich genomen. Na een paar vergaderingen heeft de GMR in goed overleg afscheid genomen en heeft de verslaglegging weer een periode zelf gedaan. Sinds juni is de verslaglegging overgenomen door Debbie Claassen.

Bestuur

Tijdens het open gedeelte van de GMR-vergaderingen is Marin van Wijnen aanwezig geweest. Zij heeft de ontwikkelingen en documenten die vanuit de stichting naar de GMR zijn gegaan toegelicht en vragen beantwoord. Alleen tijdens de vergadering van maart 2020 was Marin niet aanwezig. Tijdens deze vergadering heeft de GMR met de RvT om de tafel gezeten. Het is gebruikelijk dat de bestuurder niet aanwezig is tijdens deze bijeenkomsten. Tijdens dit overleg zijn diverse ontwikkelingen rondom Ithaka besproken. Belangrijke onderwerpen in 2020 waren:

Sluiting Meiboom

Aan het begin van 2020 is een belangrijk onderwerp geweest de sluiting van de Meiboom. Deze mededeling kwam erg onverwachts, zeker zo vlak na vaststelling van de begroting. Voor de GMR-leden die al wat langer bij de GMR betrokken zijn kwam de mededeling minder onverwacht. De resultaten van de Meiboom waren al jaren niet goed. Zowel de begroting als de jaarrekening hadden al jaren een negatief resultaat. In de afgelopen jaren is deze situatie een terugkerend onderwerp geweest op de agenda. Ook voor de RvT was deze mededeling niet onverwacht. Binnen de GMR is lang en zorgvuldig gediscussieerd voordat de GMR haar advies definitief heeft geformuleerd.

Corona

Dit jaar stond vanaf half maart in het teken van corona. Door deze situatie zijn de scholen meerdere perioden gesloten geweest voor onderwijs. De leerkrachten hebben hun uiterste best gedaan om onderwijs op afstand te verzorgen. Een uitdaging voor zowel de leerkrachten, kinderen als ouders. In de GMR is dit onderwerp veelvuldig ter sprake gekomen. Hier is zowel ruimte geweest om de belangen van alle betrokkenen te bespreken. Ook praktisch heeft de GMR hier last van gehad. Sinds april zijn bijna alle vergaderingen online geweest, alleen de vergadering van juni is deels op locatie en deels online gegaan. Ook de GMR cursus die in oktober zou plaatsvinden is verschoven naar maart 2021. Deze zal waarschijnlijk nog een keer doorgeschoven worden.

Jaarplan Ithaka 2020-2021

In november zijn de jaarplannen van Ithaka aan de GMR gepresenteerd. De plannen richten zich de komende jaren op drie speerpunten:

1. Onderwijskwaliteit
 - a. Opbrengstkant
 - b. Vrije school onderwijs
 - c. Meegaan met de tijd (ICT)
2. Personeelszaken
3. Financiën
4. Huisvesting

De GMR zal komen jaar zich zoveel mogelijk aansluiten bij de ontwikkelingen die gaande zijn op deze terreinen. Door goed geïnformeerd te zijn, mee te denken kan ze haar adviserende en controlerende rol zo goed mogelijk vorm geven.

Werkgroepen

Binnen de GMR is bij alle leden geïnventariseerd wie zich voor welke onderwerpen wil inzetten. Het werken in kleinere groepen, zoals de financiële werkgroep, is de GMR en de bestuurder goed bevallen. Met deze inventarisatie wordt dit concept verder uitgerold en wordt de GMR als groep efficiënter en effectiever. De groepen krijgen vanuit de GMR mandaat, maar alle leden behouden de mogelijkheid om op elk moment input te leveren of aan te sluiten. Een goede terugkoppeling is hierbij wel van wezenlijk belang.

GMR-vergaderingen

De GMR heeft dit jaar 7 keer met elkaar vergaderd. De belangrijke documenten die tijdens deze vergaderingen ter advisering of besluitvorming zijn voorgelegd zijn of bijdragen die de GMR heeft geleverd:

- Verzuimbeleid (personeelsgeleding)
- Medezeggenschapsstatuut, medezeggenschapsreglement GMR en Huishoudelijk reglement GMR
- Advies sluiting Meiboom
- Opzegging lidmaatschap VBS
- Functieboek (personeelsgeleding)
- Vuurprotocol
- Zitting in BAC voor werving 2 leden Raad van Toezicht
- Begroting 2021

A2 Kengetallen en grafieken

Kengetallen	Signaleringsgrens PO	Streefwaarde	2016	2017	2018	2019	2020
Financiële kengetallen							
Liquiditeit (current ratio)	< 0,75		1,53	1,34	1,53	1,51	1,08
Solvabiliteit 1	< 30%		43%	40%	40%	41%	31%
Solvabiliteit 2	< 30%		58%	54%	56%	56%	50%
Rentabiliteit	3 jaar negatief		-3%	-1%	2%	0%	-3%
Weerstandsvermogen	< 5%		2%	0%	1%	1%	-3%
Publiek eigen vermogen			-	-	-	€ 1.405.000	€ 928.700
Signaleringswaarde			-	-	-	€ 2.310.100	€ 2.581.200
Bovenmatig eigen vermogen	> € 0		-	-	-	-€ 905.100	-€ 1.652.500

Toelichting

Liquiditeit (current ratio): vlottende activa / kortlopende schulden

Geeft aan in welke mate de instelling aan haar verplichtingen op korte termijn kan voldoen.

Solvabiliteit 1: eigen vermogen / totaal passiva

Geeft aan op welke wijze de bezittingen, op de actiefzijde van de balans, zijn gefinancierd.

Solvabiliteit 2: (eigen vermogen + voorzieningen) / totaal passiva

Geeft aan op welke wijze de bezittingen, op de actiefzijde van de balans, zijn gefinancierd.

Rentabiliteit: resultaat / totale baten

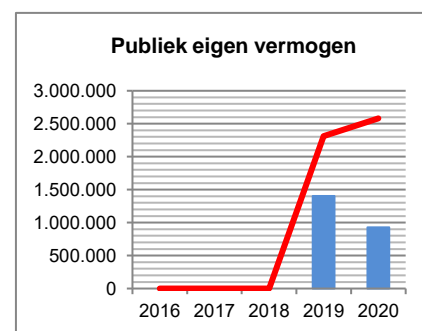
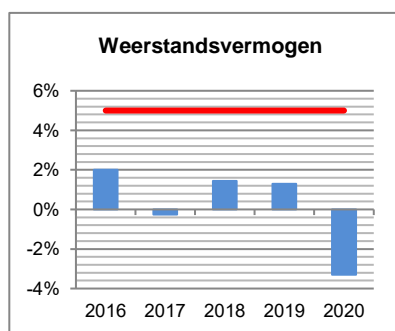
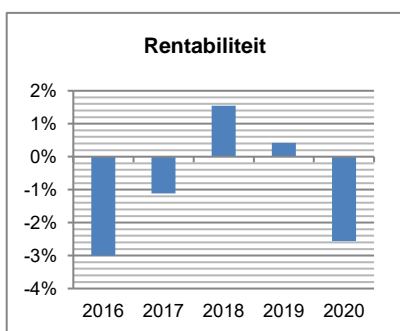
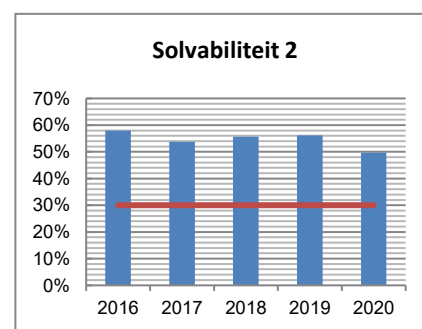
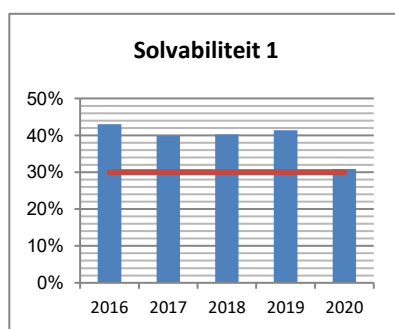
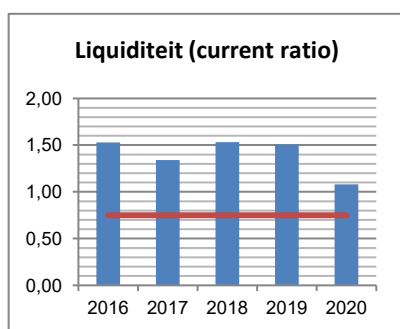
Geeft aan welk deel van de totale baten over blijft na aftrek van de lasten.

Weerstandsvermogen: (eigen vermogen -/ materiele vaste activa) / Rijksbijdragen OCW

Is de verhouding tussen het eigen vermogen minus de materiële vaste activa en de omvang van de Rijksbijdragen.

Signaleringswaarde: (0,5 x aanschafwaarde gebouwen x 1,27) + boekwaarde resterende mva + (omvangafhankelijke rekenfactor x totale baten)

De signaleringswaarde berekent het normatieve publieke vermogen van de stichting. Als het werkelijke publieke eigen vermogen hoger is dan de signaleringsgrens, is dit een signaal dat er mogelijk sprake is van bovenmatig eigen vermogen. Het getal in de tabel laat het verschil zien tussen het normatieve- en werkelijke publieke vermogen. Een positief getal betekent dat er sprake is van bovenmatig eigen vermogen.

Kengetallen en grafieken vervolg

Kengetallen	Signaleringsgrens PO	Streefwaarde	2016	2017	2018	2019	2020
Ratio's							
Personele lasten / Rijksbijdrage	>= 95%		92%	91%	88%	89%	93%
Personele lasten / Totale baten	>= 90%		86%	85%	84%	85%	88%
Eigen vermogen / Totale baten	-		11%	9%	10%	9%	6%
Personele lasten / Totale lasten	-		83%	84%	85%	85%	86%
Salarislasten per FTE	-		€ 62.299	€ 64.944	€ 67.137	€ 69.910	€ 76.444
Personeelslasten per FTE	-		€ 64.067	€ 66.624	€ 67.937	€ 73.270	€ 77.497

Toelichting

Personele lasten / Rijksbijdrage

Geeft aan in hoeverre een instelling de gelden van het Rijk aanwendt voor personele lasten.

Personele lasten / Totale baten

Geeft aan in hoeverre een instelling de totale inkomsten aanwendt voor personele lasten.

Eigen vermogen / Totale baten

Deze ratio geeft een indicatie van het risicomanagement bij de instelling.

Personele lasten / Totale lasten

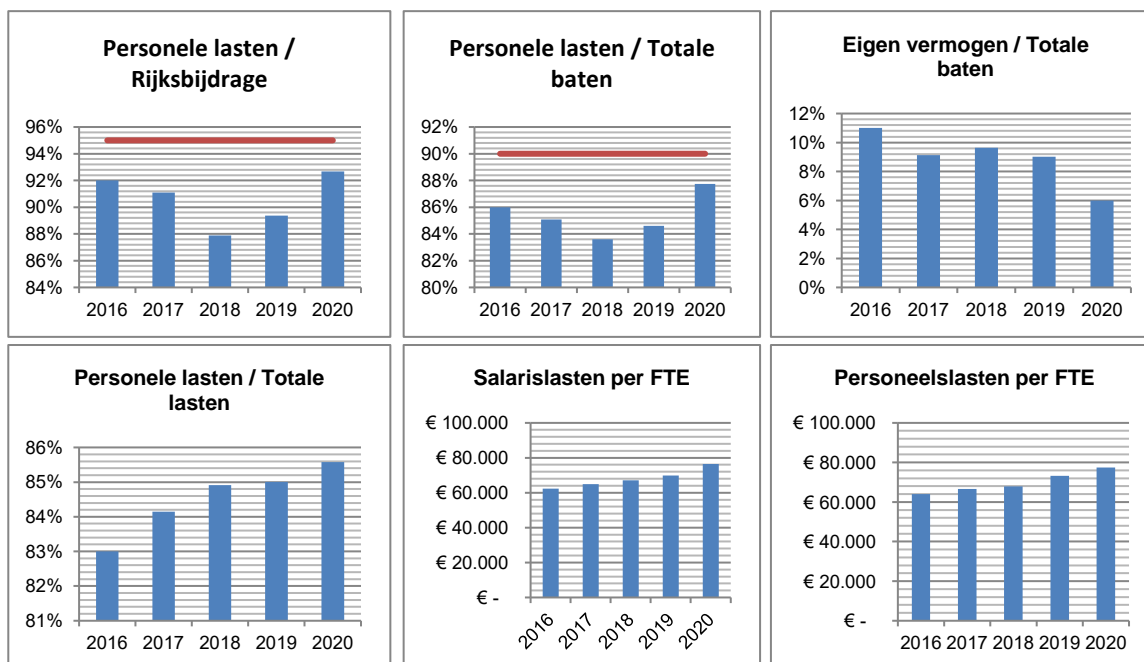
Geeft aan hoeveel de instelling uitgeeft aan personele lasten. Dit is met name trendmatig een belangrijk signaal.

Salarislasten per FTE

Geeft aan wat de salarislasten zijn per FTE.

Personeelslasten per FTE

Geeft aan wat de totale personele lasten per FTE zijn.

A3 Instellingsgegevens

Algemene gegevens

Bestuursnummer : 41296
Naam instelling : Stichting Vrije Scholen Ithaka

Adres : Wouwermanstraat 49 a
Postadres : Postbus 92, 2050 AB, Overveen
Postcode : 2023 XD
Plaats : Haarlem
Telefoon : 023-5272550
E-mailadres : Finance@ithaka.nl
Website : www.vsithaka.nl

Contactpersoon : Mevrouw C. Piepers
Telefoon : 023-5272550
E-mailadres : Finance@ithaka.nl

BRIN-nummer

04NH : Adriaan Roland Holtschool
06QZ : Westfrieze Vrijeschool Parcival
06RD : Vrijeschool Zaanstreek
09DF : Vrijeschool Kennemerland
24RA : Waterlandschool
24RB : De Toermalijn
09NN00 : Rudolf Steinerschool Alkmaar
09NN01 : Vrijeschool de Sterrenzanger
09ZG00 : Rudolf Steinerschool Haarlem
31FK : Vrije School Castricum

Stichting Vrije Scholen Ithaka

Jaarrekening 2020

B Jaarrekening 2020

B1 Grondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop deze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover deze op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien deze voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Continuïteit

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Activiteiten

Stichting Vrijescholen Ithaka voert het bevoegd gezag over tien Vrije Scholen in het basisonderwijs, verspreid over Noord-Holland.

van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Vergelijkende cijfers

De cijfers van 2019 zijn waar nodig, geherrubriceerd teneinde vergelijking met de cijfers van 2020 mogelijk te maken.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling zich over verschillende zaken een oordeel vormt en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de verwachte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname van het materieel vast actief. Over terreinen en wordt niet afgeschreven. De gehanteerde activeringsgrens bedraagt € 500.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn:

Categorie	Termijn
Terreinen	0 jaar
Gebouwdelen/verbouwingen	20 jaar
Kantoormeubilair	20 jaar
Schoolmeubilair	20 jaar
Inventaris en apparatuur	10 jaar
ICT	5 jaar
Leer- en hulpmiddelen	8 jaar

Investeringsubsidies

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn

gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Effecten

De ter beurze genoteerde aandelen en obligaties behoren tot een handelsportefeuille en worden gewaardeerd op de beurswaarde per balansdatum, waarbij zowel ongerealiseerde als gerealiseerde waardeveranderingen direct in het exploitatie-overzicht worden verantwoord.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden. Eventuele rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder de schulden aan kredietinstellingen onder de kortlopende schulden.

Algemene Reserve

Deze post betreft de niet-gebonden reserve die voortkomt uit de door (semi-)overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten.

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van de stichting. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de gerealiseerde baten en de werkelijk gemaakte lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

In afwijking van hoofdstuk 212 Materiële vaste activa, paragraaf 4, alinea 451, van de richtlijnen voor de jaarverslaglegging is het voor

onderwijsinstellingen voor de boekjaren 2019 en 2020 toegestaan de jaarlijkse toevoegingen aan de voorziening groot onderhoud te bepalen op basis van het voorgenomen groot onderhoud gedurende de gehele planperiode van het groot onderhoud op het niveau van het onderwijsspan gedeeeld door het aantal jaren waaruit deze planperiode bestaat, voor zover deze methode reeds in 2017 werd toegepast en indien is gewaarborgd dat de voorziening groot onderhoud gedurende de planperiode niet op enig moment negatief wordt. Stichting Vrijescholen Ithaka maakt van deze overgangsregeling gebruik.

Voorziening ambtsjubileum

Op basis van Richtlijn 271 van de Raad van de Jaarverslaggeving is een voorziening opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij ambtsjubilea voor personeelsleden.

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen uit hoofde van ambtsjubilea is een voorziening gevormd. De voorziening is bepaald op basis van € 735 per FTE per jaareinde. Betaalde bedragen inzake jubileum worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening Sparen ADV

Deze voorziening is gevormd ter dekking van (mogelijke) aanwending van de door het personeel opgebouwde spaarverlof rechten. In de berekeningen is rekening gehouden met een verwachte opnamekans.

Onderhoudsvoorziening

Deze voorziening wordt gevormd ter dekking van groot planmatig onderhoud. Dagelijks onderhoud wordt rechtstreeks ten laste van het exploitatieoverzicht gebracht. De meerjarenonderhoudsvoorziening is gevormd op basis van eigen dotaties en verminderd met uitgaven voor groot onderhoud.

Schulden

Opgenomen leningen en schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Grondslagen voor de bepaling van het exploitatieoverzicht

Baten

Onder baten wordt verstaan de van overheidswege ontvangen (normatieve) bijdrage OCW, overige OCW subsidies en overige overheidsbijdragen, alsmede de van derden ontvangen overige bijdragen. De baten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.

Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht, gebaseerd op de tot balansdatum in het kader van de dienstverlening gemaakte kosten in verhouding tot de geschatte kosten van de totaal te verrichten dienstverlening.

Personele lasten

Onder de personele lasten worden de lasten opgenomen van de personeelsleden die in dienst zijn van de rechtspersoon, alsmede de overige personele lasten die betrekking hebben op onder andere het inhuren van extra personeel, scholingskosten en bedrijfsgezondheidszorg.

Pensioenen

De onderwijsinstelling heeft haar pensioenregeling ondergebracht bij bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichtingen uit de regeling worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in het exploitatieoverzicht verantwoord.

Voor bestaande verplichtingen (anders dan de te betalen premies) jegens de pensioenuitvoerder en/of werknemers wordt een voorziening opgenomen (indien relevant).

Ultimo 2020 en 2019 waren er voor de stichting geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie. Ultimo 2019 was de beleidsdekkingsgraad van het ABP 95,8 %. De beleidsdekkingsgraad eind 2020 is 87,6 %. De overheid eist een beleidsdekkingsgraad van 104,2 % of hoger. Hiermee voldoet de beleidsdekkingsgraad niet aan de minimale vereisten van de toezichthouder.

Afschrijvingen

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Indien een schattingswijziging plaatsvindt

van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Lasten

De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende ontvangen en betaalde rente-ontvangsten en -uitgaven van uitgegeven en ontvangen leningen en overige kredietfaciliteiten.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en vlottende effecten, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden.

Ontvangen en betaalde interest en ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

De verkrijgingsprijs van de verworven groepsmaatschappij is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. De geldmiddelen die in de verworven groepsmaatschappij aanwezig zijn, zijn op de aankoopprijs in mindering gebracht.

Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasecontract wordt voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

B2 Balans per 31 december 2020

(na bestemming van het resultaat over 2020)

1	Activa	31-12-2020	31-12-2019
	Vaste activa		
<u>1.2</u>	<u>Materiële vaste activa</u>		
1.2.1	Gebouwen en terreinen	237.600	67.600
1.2.2	Inventaris en apparatuur	1.114.200	1.007.800
1.2.3	Andere vaste bedrijfsmiddelen	146.500	136.900
1.2	Materiële vaste activa	1.498.300	1.212.300
	Totaal vaste activa	1.498.300	1.212.300
	Vlottende activa		
<u>1.5</u>	<u>Vorderingen</u>		
1.5.1	Debiteuren	7.300	500
1.5.2	Ministerie OCW	562.400	665.300
1.5.7	Overige vorderingen	81.800	7.500
1.5.8	Overlopende activa	135.000	72.500
1.5	Vorderingen	786.500	730.800
<u>1.7</u>	<u>Liquide middelen</u>		
1.7.1	Kassen	1.500	900
1.7.2	Banken	906.300	1.445.000
1.7	Liquide middelen	907.800	1.445.900
	Totaal vlottende activa	1.694.300	2.176.700
	Totaal activa	3.192.600	3.389.000
2	Passiva	31-12-2020	31-12-2019
<u>2.1</u>	<u>Eigen vermogen</u>		
2.1.1	Algemene Reserve	928.700	1.405.000
2.1.3	Bestemmingsreserve privaat	56.000	-
2.1	Eigen vermogen	984.700	1.405.000
<u>2.2</u>	<u>Voorzieningen</u>		
2.2.1	Personeelsvoorzieningen	134.500	142.300
2.2.3	Overige voorzieningen	466.300	356.300
2.2	Voorzieningen	600.800	498.600
<u>2.3</u>	<u>Langlopende schulden</u>		
2.3.5	Overige langlopende schulden	36.800	45.000
2.3	Langlopende schulden	36.800	45.000
<u>2.4</u>	<u>Kortlopende schulden</u>		
2.4.2	Vooruitontvangen gelden	106.900	89.700
2.4.3	Crediteuren	168.200	187.900
2.4.7	Belastingen en premies soc.verz.	646.400	569.600
2.4.8	Schulden terzake pensioenen	177.400	169.000
2.4.9	Overige kortlopende schulden	8.900	10.500
2.4.10	Overlopende passiva	462.500	413.700
2.4	Kortlopende schulden	1.570.300	1.440.400
	Totaal passiva	3.192.600	3.389.000

B3 Exploitatieoverzicht 2020

3	Baten	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
3.1	Rijksbijdragen OCW	15.552.500	14.911.000	14.756.800
3.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	89.100	93.400	67.800
3.5	Overige baten	788.300	642.800	760.300
	Totaal baten	16.429.900	15.647.200	15.584.900
4	Lasten	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
4.1	Personeelslasten	14.414.500	13.351.200	13.187.100
4.2	Afschrijvingen	177.800	170.200	154.500
4.3	Huisvestingslasten	1.183.000	1.073.200	1.089.500
4.4	Overige lasten	1.068.100	1.135.700	1.082.300
	Totaal lasten	16.843.400	15.730.300	15.513.400
	Saldo baten en lasten	413.500-	83.100-	71.500
5	Financiële baten en lasten			
5.1	Financiële baten	300	1.000	400
5.5	Financiële lasten	7.100	-	7.100
	Saldo financiële baten en lasten	6.800-	1.000	6.700-
	Totaal resultaat	420.300-	82.100-	64.800

B4 Kasstroomoverzicht over 2020

Kasstroomoverzicht over 2020	Referentie	2020	2019
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Saldo baten en lasten		413.500-	71.500
Aanpassingen voor:			
- Afschrijvingen	4.2	177.800	154.500
- Mutaties voorzieningen	2.2	102.200	13.900-
Veranderingen in vlottende middelen:			
- Vorderingen (-/-)	1.5	55.700-	81.900
- Kortlopende schulden	2.4	129.900	21.400
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties		59.300-	315.400
- Ontvangen interest	5.1	300	400
- Betaalde interest (-/-)	5.5	7.100	6.900
		6.800-	6.500-
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		66.100-	308.900
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
(Des)investerings materiële vaste activa (-/-)	1.2	463.800-	219.200-
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		463.800-	219.200-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Aflossing langlopende schulden (-/-)	2.3	8.200-	7.800-
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		8.200-	7.800-
Mutatie liquide middelen		538.100-	81.900
Beginstand liquide middelen	1.7	1.445.900	1.364.000
Mutatie liquide middelen	1.7	538.100-	81.900
Eindstand liquide middelen		907.800	1.445.900

B5 Toelichting op de balans per 31 december 2020

1.2 Activa	1.2.1	1.2.2	1.2.3	Totaal
1.2 Materiële vaste activa	Gebouwen en terreinen	Inventaris en apparatuur	Andere vaste bedr.middelen	
Aanschafprijs	608.000	2.083.200	295.700	2.986.900
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	540.400	1.075.400	158.800	1.774.600
Stand per 1 januari 2020	67.600	1.007.800	136.900	1.212.300
Mutaties 2020				
Investerings	177.900	242.100	43.800	463.800
Afschrijvingen	7.900	135.700	34.200	177.800
Saldo	170.000	106.400	9.600	286.000
Aanschafprijs	785.900	2.325.300	339.500	3.450.700
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	548.300	1.211.100	193.000	1.952.400
Stand per 31 december 2020	237.600	1.114.200	146.500	1.498.300

1.5	Vlottende activa	31-12-2020	31-12-2019
1.5	Vorderingen		
1.5.1	Debiteuren	7.300	500
	Ministerie van OCW overig	(152.000)	11.200
	Te vorderen personele bekostiging	714.600	671.700
	Te vorderen prestatiebox	(200)	17.600-
1.5.2	Ministerie van OCW	562.400	665.300
	Overige vorderingen	81.800	7.500-
1.5.7	Overige vorderingen	81.800	7.500-
	Overlopende activa	65.600	38.000
	Vooruitbetaalde kosten	30.300	7.300
	Vooruitbetaalde huisvestingskosten	39.100	27.200
1.5.8	Overlopende activa	135.000	72.500
	Totaal vorderingen	786.500	730.800

De vorderingen hebben per einde 2020 en 2019 een looptijd korter dan een jaar.

1.7	Liquide middelen	31-12-2020	31-12-2019
1.7	Liquide middelen		
1.7.1	Kassen	1.500	900
1.7.2	Banken	906.300	1.445.000
	Totaal liquide middelen	907.800	1.445.900

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de onderwijsinstelling.

2.1	Passiva	Mutaties 2020			Stand per 31-12-2020
		Saldo 1-1-2020	Bestemming resultaat	Overige mutaties	
2.1	Eigen vermogen				
2.1.1	Algemene Reserve	1.405.000	476.300-	-	928.700
2.1.3	Bestemmingsreserve (privaat)	-	56.000	-	56.000
	Totaal eigen vermogen	1.405.000	420.300-	-	984.700

2.2	Vorzieningen	Stand per 1-1-2020	Mutaties 2020			Stand per 31-12-2020
			Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	
2.2.1	<i>Personeelsvoorzieningen</i>					
	Voorziening jubilea	142.300	6.900	14.700	-	134.500
		142.300	6.900	14.700	-	134.500
2.2.3	<i>Overige voorzieningen</i>					
	Onderhoudsvoorziening	356.300	247.700	137.700	-	466.300
		356.300	247.700	137.700	-	466.300
	Totaal voorzieningen	498.600	254.600	152.400	-	600.800

	Onderverdeling saldo per 31-12-2020		Stand per 31-12-2020
	< 1 jaar	> 1 jaar	
2.2.1 <i>Personeelsvoorzieningen</i>			
Voorziening jubilea	13.020	121.480	134.500
2.2.3 <i>Overige voorzieningen</i>			
Onderhoudsvoorziening	276.000	190.300	466.300
Totaal	289.020	311.780	600.800

2.3	Langlopende schulden	Mutaties 2020			
		Stand per 1-1-2020	Verstrekte leningen	Aflossingen	Stand per 31-12-2020
2.3.5	<i>Overige langlopende schulden</i>				
	Greenfund Holland	45.000	-	8.200	36.800
		45.000	-	8.200	36.800
	Totaal langlopende schulden	45.000	-	8.200	36.800

2.4	Kortlopende schulden	31-12-2020	31-12-2019
2.4.2	Vooruitgefactureerde en -ontvangen termijnen OHW	106.900	89.700
2.4.3	Crediteuren	168.200	187.900
	Afdr. / inh. loonheffing	569.100	499.100
	Afdr. / inh. Participatiefonds	31.300	27.800
	Afdr. / inh. Vervangingsfonds	46.000	42.300
2.4.7	Belastingen en premies sociale verzekeringen	646.400	569.600
	Afdr. / inh. ABP	177.400	169.000
2.4.8	Schulden terzake pensioenen	177.400	169.000
	Netto salarissen	9.200	11.100
	Inhouding voorschot	300-	600-
2.4.9	Overige kortlopende schulden	8.900	10.500
	Overlopende passiva	13.600	9.200
	Te betalen vakantie-uitkering	448.900	404.500
2.4.10	Overlopende passiva	462.500	413.700
	Totaal kortlopende schulden	1.570.300	1.440.400

De kortlopende schulden hebben per einde 2020 en 2019 een looptijd korter dan een jaar.

B6 Niet in de balans opgenomen verplichtingen (passief)/niet uit de balans blijvende rechten (actief)

Kopieercontracten

1. Kopieercontract Rudolf Steinerschool Haarlem - einddatum 2021 (€ 5.332 per jaar)
2. Kopieercontract Adriaan Roland Holtschool Bergen - einddatum 2022 (€ 6.018 per jaar)
3. Kopieercontract de Sterrenzanger Oudorp – einddatum 2022 (€ 1.656 per jaar)
4. Kopieercontract Rudolf Steinerschool Alkmaar – einddatum 2024 (€ 2.614 per jaar)
5. Kopieercontract Parcivalschool Hoorn – einddatum 2021 (€ 3.605 per jaar)
6. Kopieercontract Vrije School Zaanstreek Zaandam – einddatum 2022 (€ 1.428 per jaar)
7. Kopieercontract De Waterlandschool Purmerend – einddatum 2024 (€ 2.309 per jaar)
8. Kopieercontract Vrije School Kennemerland Haarlem – einddatum 2021 (€ 6.744 per jaar)
9. Kopieercontract De Meiboom Hoofddorp – einddatum 2021 (€ 2.384 per jaar)
10. Kopieercontract De Toermalijn Hillegom – einddatum 2024 (€ 2.121 per jaar)
11. Kopieercontract Vrijeschool Castricum – einddatum 2022 (€ 1.644 per jaar)
12. Kopieercontract Stafbureau Ithaka – einddatum 2024 (€ 1.086 per jaar)

B7 Toelichting op de exploitatierekening over 2020

3	Baten	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
3.1	Rijksbijdragen OCW			
3.1.1	Rijksbijdragen OCW	14.756.600	14.305.800	13.875.400
3.1.2	Overige subsidies OCW	148.000	70.200	330.900
3.1.4	Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdragen SWV	647.900	535.000	550.500
	Totaal	15.552.500	14.911.000	14.756.800
	<i>Specificatie</i>			
<u>3.1.1</u>	<u>Rijksbijdragen OCW</u>			
	Rijksbijdragen personeel OCW	12.820.100	12.381.300	11.976.100
	Rijksbijdragen materieel OCW	1.936.500	1.924.500	1.899.300
	Totaal	14.756.600	14.305.800	13.875.400
<u>3.1.2</u>	<u>Overige subsidies OCW</u>			
	Niet-geoormerkte subsidies	148.000	70.200	330.900
	Totaal	148.000	70.200	330.900
<u>3.1.4</u>	<u>Af: Inkomensoverdrachten</u>			
	Doorbetalingen rijksbijdragen SWV	647.900	535.000	550.500
	Totaal	647.900	535.000	550.500
3.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies			
3.2.1	Gemeentelijke bijdragen	89.100	93.400	67.800
	Totaal	89.100	93.400	67.800
3.5	Overige baten			
3.5.1	Verhuur	95.300	84.300	88.000
3.5.2	Detachering personeel	59.100	31.000	26.400
3.5.3	Schenking	-	2.000	-
3.5.5	Ouderbijdragen	535.000	520.500	553.700
3.5.6	Overige	98.900	5.000	92.200
	Totaal	788.300	642.800	760.300
	<i>Uitsplitsing</i>			
<u>3.5.6</u>	<u>Overige</u>			
	Diversen	98.900	5.000	92.200
	Totaal	98.900	5.000	92.200

4	Lasten	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
4.1	Personeelslasten			
4.1.1	Lonen en salarissen	14.218.600	12.874.100	12.582.400
4.1.2	Overige personele lasten	871.700	774.700	1.361.300
4.1.3	Af: uitkeringen	675.800-	297.600-	756.600-
	Totaal	14.414.500	13.351.200	13.187.100
	<i>Uitsplitsing</i>			
<u>4.1.1</u>	<u>Lonen en salarissen</u>			
	Brutolonen en salarissen	10.184.300	9.069.500	8.868.800
	Sociale lasten	2.519.700	2.398.400	2.278.500
	Pensioenpremies	1.514.600	1.406.200	1.435.100
	Totaal	14.218.600	12.874.100	12.582.400
<u>4.1.2</u>	<u>Overige personele lasten</u>			
	Reiskosten (woon- werkverkeer)	47.500	32.500	45.900
	Dienstreizen	18.500	29.900	31.500
	Gratificaties	16.600	600	7.900
	Verhuiskosten	14.500	-	6.000
	Personeel niet in loondienst	368.700	211.300	706.800
	Vrijwilligersvergoeding	29.900	46.100	30.900
	Onderzoeken/begeleidingsdienst	36.200	34.000	20.100
	Dotatie personele voorzieningen	6.900	-	14.100
	Scholing	231.800	197.000	209.000
	Personeels- en arbeidsmarktbeleid	31.300	26.800	48.000
	Arbo-dienstverlening	72.500	55.800	64.800
	Attenties	-	600	-
	Overige	2.700-	140.100	176.300
	Totaal	871.700	774.700	1.361.300

Er heeft bezoldiging plaatsgevonden conform artikel 383 lid 1 BW. Voor een specificatie van het bedrag zie bijlage B11.

Gemiddeld aantal FTE's	2020	2019
- Directie	13,51	12,27
- Onderwijzend Personeel	144,54	143,10
- Onderwijs Ondersteunend Personeel	27,95	24,61
	186,00	179,98

4.2 Afschrijvingen

4.2.2	Gebouwen	7.900	8.100	5.900
4.2.3	Inventaris en apparatuur	135.600	128.900	116.500
4.2.5	Leermiddelen	34.300	33.200	32.100
	Totaal	177.800	170.200	154.500

4.3 Huisvestingslasten

4.3.1	Huur	233.300	202.000	211.300
4.3.3	Onderhoud	74.800	72.200	66.200
4.3.4	Energie en water	162.500	158.600	155.300
4.3.5	Schoonmaakkosten	382.300	308.500	323.300
4.3.6	Heffingen	14.800	18.900	13.400
4.3.7	Dotatie onderhoudsvoorzieningen	247.700	247.700	247.700
4.3.8	Overige huisvestingslasten	67.600	65.300	72.300
	Totaal	1.183.000	1.073.200	1.089.500

4.4 Overige lasten

4.4.1	Administratie en beheerslasten	423.000	419.800	351.300
4.4.2	Inventaris en apparatuur	116.700	152.100	103.300
4.4.4	Overige	528.400	563.800	627.700
	Totaal	1.068.100	1.135.700	1.082.300

Uitsplitsing

4.4.1 Administratie en beheerslasten

Administratie- en advieskosten	195.100	179.600	171.900
Accountantskosten *	7.900	9.300	5.900
Kantoorbenodigdheden	9.800	10.500	10.300
Reis- en verblijfkosten	500	1.300	2.200
Telefoonkosten	10.500	13.500	11.300
Portokosten	4.700	5.700	3.600
Overige beheerslasten	188.600	192.400	140.900
Juridische ondersteuning	5.900	7.500	5.200
Totaal	423.000	419.800	351.300

4.4.2	Inventaris en apparatuur			
	Inventaris en apparatuur	27.800	18.600	27.200
	ICT-verbruikskosten	20.200	56.600	18.300
	ICT-licenties	68.700	76.900	57.800
	Totaal	116.700	152.100	103.300

4.4.4	Overige			
	Wervingskosten	12.700	13.800	49.400
	Representatiekosten	8.300	8.500	5.800
	Schoolse activiteiten	24.100	32.400	43.400
	Muziek/Toneel/Jaarfeest	15.800	23.800	45.200
	Voeding kleuterklassen	1.300	1.800	1.100
	Klassenbudget	3.700	1.900	2.500
	Huishoudelijke uitgaven	-	500	-
	Buitenschoolse activiteiten	3.300	11.000	2.100
	PR/Schoolkrant	24.200	33.300	27.100
	Kosten TSO/BSO	100	200	-
	Verzekeringen	12.500	16.600	9.500
	Abonnementen	85.400	84.500	85.300
	Medezeggenschapsraad	2.800	3.200	2.700
	GMR	2.100	1.800	2.000
	Ouderraad	-	100	-
	Verbruiksmateriaal onderwijs	242.400	235.200	251.400
	Handwerk materiaal	13.900	11.200	14.700
	Handenarbeid	3.400	4.300	3.700
	Euritmie	1.700	7.600	4.200
	IB/RT Materiaal	2.300	8.300	13.700
	Culturele vorming	-	500	-
	Kopieerkosten	68.400	63.300	63.900
	Totaal	528.400	563.800	627.700

5.1	Financiële baten			
	Rentebaten	300	1.000	400
	Totaal	300	1.000	400

De rentebaten zijn de renten van de spaarrekening en rekeningcourant.

5.5	Financiële lasten			
	Rente- en bankkosten	7.100	-	7.100
	Totaal	7.100	-	7.100

B8 (Voorstel) bestemming van het exploitatiesaldo

Het exploitatieresultaat over het jaar 2020 bedraagt € 420.300 negatief.

Het bestuur heeft besloten het exploitatieresultaat als volgt te verdelen en te onttrekken danwel toe te voegen aan de volgende reserves:

	Stand 1-1-2020	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Stand 31-12-2020
Algemene Reserve	1.405.000	476.300-	-	928.700
Bestemmingsreserve (privaat)	-	56.000	-	56.000
	1.405.000	420.300-	-	984.700

B9 Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die aanleiding geven hier te worden vermeld.

B10 Overzicht verbonden partijen

Er is géén sprake van verbonden partijen.

WNT-verantwoording 2020 Ithaka

De WNT is van toepassing op Ithaka.

Het voor Ithaka toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 143.000

(bezoldigingsmaximum voor het onderwijs, klasse C).

Met een totaal aan complexiteitspunten van 7, nader gespecificeerde als volgt:

- Baten	4
- Leerlingen	2
- Onderwijssoorten	1
Totaal	7

B11 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Gegevens 2020			
bedragen x € 1	M.S. van Wijnen		
Functiegegevens	Directeur		
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01-01 31-12		
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00		
Dienstbetrekking?			
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	97.943	
Beloningen betaalbaar op termijn	€	16.808	
<i>Subtotaal</i>	€	114.751	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€	143.000	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€	-	
Totale bezoldiging	€	114.751	
Gegevens 2019			
bedragen x € 1	M.S. van Wijnen R.J. vd Meijden		
Functiegegevens	Directeur		
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01-10 31-12		01-01 01-08
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00		0,90
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	21.521	€ 63.344
Beloningen betaalbaar op termijn	€	4.066	€ 10.293
<i>Subtotaal</i>	€	25.587	€ 73.637
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€	34.783	€ 72.478
Totale bezoldiging	€	25.587	€ 73.637

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking

bedragen x € 1	N. de Schrijver	
Functiegegevens		
Kalenderjaar	2020	2019
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)		1-8 30-9
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar		2
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€	187,00
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€	51.800,00
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€	37.400,00
Bezoldiging		
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?		Ja
Bezoldiging in de betreffende periode	€	5.000
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€	5.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€	-
Totale bezoldiging, exclusief BTW	€	5.000
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		

Voor elke hierboven vermelde onverschuldigde betaling is een vordering ingesteld die is inbegrepen in de post 'Overige vorderingen'.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	D. Lodewijk	A. Gottenbos	C. Portegies	N. de Schrijver	M. Fortuin	W. immink	F. Kleemans
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid/voorzitter	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01-01 31-8	01-01 31-12	01-01 31-8	01-01 31-12	01-01 31-12	01-09 31-12	01-09 31-12
Bezoldiging							
Totale bezoldiging	€ 6.450	€ 6.450	€ 4.300	€ 8.385	€ 6.880	€ 2.150	€ -
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 14.300	€ 14.300	€ 9.533	€ 16.683	€ 14.300	€ 3.575	€ 3.575
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag							
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan							
	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling							
	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Gegevens 2019							
bedragen x € 1	D. Lodewijk	A. Gottenbos	C. Portegies	N. de Schrijver	M. Fortuin		
Functiegegevens							
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01-01 31-12	01-01 31-12	01-01 31-12	01-01 31-12	01-01 31-12		
Bezoldiging							
Totale bezoldiging	€ 8.336	€ 5.558	€ 5.558	€ 5.558	€ 5.558		
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 20.700	€ 13.800	€ 13.800	€ 13.800	€ 13.800		

C Overige gegevens

C1 Controleverklaring

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de Raad van Toezicht van Stichting Vrijescholen Ithaka

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Stichting Vrijescholen Ithaka te Haarlem gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Vrijescholen Ithaka op 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (hierna WNT);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting in met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2020;
2. het exploitatieoverzicht over 2020; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Vrijescholen Ithaka zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekking als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.2. Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 en de Nederlandse standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en het toezichthoudend orgaan voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de bepalingen van en krachtens de wet WNT. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten en fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben de accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol 2020, het Controleprotocol WNT 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is.
- Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing .

Almelo, 15 juni 2021

Eshuis Registeraccountants B.V.

WAS GETEKEND

drs J.W.F. Löwik RA

Jan-Willem
Franciscus
Löwik

Digitally signed by Jan-Willem
Franciscus Löwik
DN: cn=Jan-Willem Franciscus Löwik,
c=NL, o=Jan-Willem Franciscus Löwik,
email=j.lowik@eshuis.com
Reason: Ik keur dit document goed
Date: 2021.06.28 12:05:51 +02'00'